

Leacul uitat

Sfânta Taină a Spovedaniei

*Arhimandritul
Serafim Alexiev*

Arhimandrit
SERA FIM ALEXIEV

Leacul uitat

Sfânta Taină a Spovedaniei

Mulțumim Mănăstirii Acoperământul
Maicii Domnului, Kneajevo, Sofia și Edi-
turii Sfântul Apostol și Evanghelist Luca
pentru permisiunea de a publica această
lucrare în limba română.

Ediția a doua

Traducere din limba bulgară de
Gheorghiță Ciocioi și Petre-Valentin Lică

^{editura}
Σοφία

București, 2007

Redactor: Elena Marinescu

Coperta: Mona Velciov

© Editura Sophia, pentru prezenta
ediție

Traducerea a fost făcută după originalul în limba bulgară: Arhimandrit Serafim Aleksiev, *Zabravenoto lekarstvo*, Sofia, 1995.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României

SERAFIM ALEXIEV, arhimandrit

Leacul uitat : Sfânta Taină a Spovedaniei /
arhimandrit Serafim Alexiev ; trad. din lb. bulgară
de Gheorghică Ciocoi și Petre-Valentin Lică. - Ed.
a 2-a. -București : Editura Sophia, 2007

ISBN (13) 978-973-7623-80-5

I. Ciocoi, Gheorghică (trad.)

II. Lică, Petre-Valentin (trad.)

265.62

Tiparul executat la **S.C. LUMINA TIPO s.r.l.**
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
tel./fax 211.32.60; tel. 212.29.27
E-mail: office@luminatipo.com
www.luminatipo.com

Notă biografică

Autorul acestei cărți, Arhimandritul Serafim Alexiev, este binecunoscut cititorilor ortodocși din Bulgaria. Născut în anul 1912, într-o familie săracă, dar evlavioasă, el a absolvit Seminarul Teologic din Sofia. Mai apoi este admis la Facultatea de Teologie, după care și-a continuat studiile în Elveția. În anul 1940 intră în monahism. Un rol hotărâtor în viața lui l-a avut prietenia cu vrednicul de pomenire Arhiepiscopul Serafim Sobolev (+1950), în care află un povățuitor fără seamăn în ale credinței și vieții duhovnicești.

În viața și activitatea creatoare a arhimandritului Serafim se disting trei perioade. Prima (până 1960), când, în ciuda condițiilor vitrege, desfășoară o neobosită activitate pastorală, ține predici și omilii pline de har, scrie broșuri și poezii pe teme moral-duhovnicești. Din această perioadă datează culegerile de omilii *Nădejdea noastră* și *Dragostea noastră* – două dintre cele mai căutate cărți ale sale. În a doua perioadă (1960-1969) Arhimandritul Serafim – deja doctor în teologie dogmatică al Academiei de Teologie din Sofia – publică o serie de studii, rodul unei trude teologice neistovite.

A treia perioadă debutează în anul 1969, când, datorită unui dezacord de principiu cu privire la reforma calendarului din Bulgaria și datorită politicii proecumenice în care era antrenată Biserica Ortodoxă Bulgară, este nevoit să părăsească Academia Teologică. În această perioadă Arhimandritul

Serafim scrie o nouă serie de cărți cu conținut teologic și duhovnicesc, printre care: *Rugăciunea noastră*, *Viața de după moarte*, *Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul* și altele, precum și ultima sa carte-testament: *Ortodoxia și ecumenismul* – o critică profundă a ereziei ecumenice.

Arhimandritul Serafim a trecut la Domnul în 13/26.01.1993. De la el ne-au rămas, ca o prețioasă moștenire, cărțile și pilda sa de viață monahală plină de râvnă și jertfă de sine, închinată pe deplin slujirii sfintei credințe ortodoxe.

Traducătorii

Călătorul bogat

Intr-un sătuc retras și cu parfum balcanic a sosit într-o vară, la odihnă, un tainic călător. Era un om foarte bogat. Călătoria singur, era foarte obosit și dorea să găsească grabnic un loc unde să poposească, pentru a se odihni. Dorința lui era să facă fericiți pe acei oameni care i-ar oferi un adăpost plăcut și liniștit. Bogățiile fiindu-i nemăsurate, voia să ofere gazdelor primitoare un dar la care acestea nici nu visaseră vreodată.

Mergând pe uliță, văzu deodată o casuță plăcută la înfățișare, așezată într-un loc minunat și se hotărî să caute găzduire aici. Bătu la ușă, dar, de îndată ce i se deschise

și fu poftit să intre, fără voie, se trase înapoi. Dinăuntru venea un miros greu. Ce putea fi ? Și oamenii, și porcii trăiau laolaltă, sub același acoperiș. Fără să spună pentru ce a venit, călătorul se scuză și ieși în curte. Merse apoi de-a lungul părului limpede, care curgea prin mijlocul satului. În apropiere, o altă casă frumoasă, de curând înălțată, îi atrase atenția. Se hotărî să bată și la ușa acesteia, însă stăpânul casei era un om foarte rău. Văzându-l pe străin că se apropie de porți, slobozi câinii asupra lui, nelăsându-l nici măcar să intre în curte.

Atunci, călătorul căută găzduire la o altă casă. Aici l-au primit cu ospitalitate. Văzând însă că toate zăceau în neorânduială, acoperite cu praf și funingine, cufundate în gunoi și păienjenis, gândi că nici în casa aceasta nu va afla mult căutată liniște și plecă. Ajuns la a patra casă, din pricina mării oboseli, se hotărî să poposească, orice s-ar fi întâmplat. Dar aici, pe lângă ne-

orânduială și mizerie, mai află și altceva: pe pereți se vedeau urme de ploșnițe, iar el nu putea suferi insectele. Pe deasupra, puricii săreau pe el, așa că se grăbi să plece. Străinul nostru străbătu astfel satul întreg, fără să găsească undeva vreun colțișor curat, unde să se odihnească în liniște. Se mira, cum puteau, oare, oamenii aceștia, trăind într-un ținut muntos atât de minunat, să își lase în paragină casele, într-o asemenea măsură. Satul era străbătut de un pârâu. În multe locuri, pe ulițele strâmte și întortocheate, susurau alte pâraieșe. În piață și mai peste tot se găseau cișmele și izvoare, din care curgea apă din belșug. Călătorului îi era limpede că murdăria care stăpânea în casele satului nu se datoră lipsei de apă, ci numai nepăsării gospodarilor.

În cele din urmă, frânt de oboșeală, găsi adăpost într-o cocioabă de la marginea satului, al cărei stăpân era un bun gospodar. Aici

fu întâmpinat cu multă bunăvoință de oameni cu chipuri prietenoase și zâmbitoare. Încă de la intrare, băgă de seamă că totul în această casă, deși sărăcăcios, era curat și bine rânduit. Geamurile ferestrelor străluceau, nicăieri nu se vedeau pânze de păianjen, podeaua era proaspăt spălată și camera aerisită. Era limpede că parfumul pajiștilor și pădurilor din apropiere pătrundea adesea în această casă, prin ferestrele deschise.

Călătorul răsuflă ușurat și ră-mase aici. Află astfel, în cele din urmă, un colț plăcut și liniștit unde să se odihnească. Și unde și lăsa marele său dar.

Dragi cititori, v-ați pus vreodată întrebarea: Dacă vine Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care ne aduce cel mai mare dar – Harul Său Ceresc, prin care ne umple de fericire și aduce mântuire sufletelor noastre – și dacă va căuta adăpost pentru Sine în sufletele noastre, unde

ar putea să găsească un loc potrivit de odihnă ?

Sfântul Macarie Egipteanul spune: „Precum Dumnezeu a creat cerul și pământul, pentru ca omul să viețuiască în ele, tot astfel a creat trupul și sufletul omului, ca locuință a Sa...”

Pentru aceasta, Apostolul ne încredințează: „Casa Lui suntem noi” (Evrei 3, 6).

Mântuitorul Iisus Hristos, acest minunat Oaspete Ceresc se pogoară deseori printre noi, pentru a intra sub acoperișul sufletului nostru. El ni Se înfățișează în nespusa taină a Sfintei Împărtășanii, bate la fiecare ușă, tânjește să intre în fiecare casă, dorește să vorbească fiecărei inimi, voiește să bucure fiecare suflet credincios și să îi ofere darul Său ceresc. Dar cum îl întâmpinăm noi ? Oare poate El să poposească în fiecare dintre noi, așa după cum ar dori ?

Iată, unul păsește către Sfânta Împărtășanie și poștește pe Dom-

nul în cămara tainică a inimii sale: „Vino Doamne Iisuse și te sălășluiește întru mine !”, șoptește el în rugăciunile pregătitoare pentru Sfânta Împărtășanie. „Pogoară-te sub streășina mea, intră în casa sufletului meu ! Deschide-voi ușile nevrednicilor mele buze ! Sălășluiește-te întru mine !”

Iisus Hristos se îndepărtează însă dezgustat de această primitoare ușă deschisă !

Dinăuntru răzbate o duhoare duhovnicească insuportabilă ! Acolo duhnește a desfrâu și ură, a iubire de arginți și pizmă, a mândrie și iubire de sine... Iar Oaspetele Ceresc se îndepărtează. Nu poate intra într-o astfel de casă, unde omul și dobitoacele, acei porci duhovnicești, viețuiesc împreună, sub același acoperiș.

Iată, un altul este povățuit să postească și să se împărtășească, este rugat să primească în inima sa pe Iisus Hristos, care aduce marele și mântuitorul har dumnezeiesc,

cel mai înalt dar pe care omenirea l-a primit vreodată ! Dar, el nici măcar nu vrea să audă de așa ceva. Pentru el, sfinții cerești sunt neplăcuți !... Ei îl împiedică să trăiască după cum voiește. La ce îi folosește împărtășania ? El slobozește în sufletul său câinii asupra Oaspetelui Ceresc și nu Îl lasă să se apropie de porțile lui.

Al treilea a postit, s-a rugat, s-a pregătit pentru Sfânta Împărtășanie, însă nu a iertat jignirile pe care semenii săi i le-au adus, nu s-a împăcat cu vrăjmașii săi și nu și-a liniștit sufletul. Totul în el se află în neorânduială. Păcatele, asemenea prafului și funinginii, acoperă păruta sa evlavie. Gunoiul și păienjeniișul i-au schimonosit credința, gândurile rele i-au tulburat simțămintele, iar el, într-o astfel de stare, cutează să poftască pe Oaspetele Ceresc în cămara inimii sale ! Nu se teme el oare că Îl va întrista, în loc să Îl bucure, prin această ospitalitate nechibzuită a sa ?

Al patrulea aude pe cineva bătând la ușa conștiinței sale, însă nu s-a gândit niciodată, până în acea clipă să o curățească. Atâtea pete ale păcatului au murdărit ferestrele, cândva curate ale sufletului ! Atâtea obiceiuri păcătoase au adunat gunoi în cotloanele tainice ale inimii ! Sărmanul om ! Paraziții răutății, duhurile rele, l-au năpădit și sug vlaga vieții sale duhovnicești. Dacă el va deschide ușile și va pofți într-o astfel de stare de necurățenie și neorânduială pe cel mai înalt Oaspete, crede el, oare, că Îi va putea oferi Acestuia adăpost curat și plin de bucurie ?

Însă cine ar putea să spună despre casa sa duhovnicească, într-adevăr, că este pe deplin pusă în rânduială și că poate întâmpina Oaspetele Ceresc ?

Noi toți suntem nevrednici, unii mai mult, alții mai puțin, de Răscumpărătorul Ceresc venit la noi. Însă, iată, El bate la ușa noastră

(Apocalipsa 3, 20). El însuși înseamnă să intre la noi. Căci pentru El **am** fost creați și fără de El suntem **veșnic** nefericiți.

El vine să aducă tuturor darul **său** ceresc. Există oare vreo cale prin care să redevenim vrednici de El ? Cu mare bucurie trebuie să recunoaștem că există.

Această cale o constituie pocăința și mărturisirea. Prin mărturisire, atunci când este sinceră, adâncă și îngemănată cu dezgustul de omul cel vechi și cu dorința de a începe o viață nouă, camera inimii este curățită din temelie de tot gunoiul păcatului. Prin mărturisire sunt izgoniți demonii, acești paraziți ai pierzaniei. De asemenea, prin mărturisire sunt puse în rânduială toate gândurile și ideile împrăstiate, toate simțămintele și dorințele nelalocul lor ale inimii, astfel încât ea se învrednicește să-L primească pe cel mai minunat oaspete – Mântuitorul Iisus Hristos.

Păcatul

Iubiți cititori, noi am fost creați pentru Dumnezeu și numai în El aflăm desăvârșita fericire, după care tânjește neîncetat inima noastră. Nimeni altcineva în afară de Dumnezeu nu ne poate face sufletul fericit! Oferiți-i omului tot ceea ce își dorește. Se va bucura o vreme, însă mai apoi va deveni nepăsător față de toate, simțind că altceva, mult mai profund, îi lipsește. Nu se bucură, oare, la fel și copilul pentru fiecare jucărie nouă, până când i se face foame? Atunci aruncă jucăria și caută pâine. O înrădăcinată foame lăuntrică de dreptate, bucurie și pace în Duhul Sfânt (Rom. 14, 17)

LEACUL UITAT

ne roade sufletul și nu ne dă pace, nici chiar în mijlocul celor mai mari înfăptuiri din lume!

Această foame binecuvântată este foamea de Dumnezeu. Fericitul Augustin are dreptate atunci când spune în „Confesiunile” sale, înaintea lui Dumnezeu: „Tu ne-ai creat pentru Tine, iar inima noastră zbuciumată este neliniștită până ce va găsi odihna întru Tine.”

Unicul Oaspete care ne poate face sufletele fericite este Dumnezeu. Iar dacă Dumnezeu este fericirea noastră deplină și cel mai mare bun al nostru, este limpede că ceea ce ne stă în cale, în drumul nostru către El, este răul cel mai mare pentru noi. Iar un astfel de rău este păcatul.

În zadar caută unii oameni învățați să afle cel mai mare rău pentru oameni în altă parte, în afara păcatului. Unii văd bolile ca fiind cel mai mare rău, alții sărăcia, iar alții moartea. Însă, nici bolile, nici

sărăcia, nici moartea, nici vreun alt necaz lumesc nu poate fi pentru noi un rău atât de mare precum este păcatul. Căci aceste necazuri pământești nu ne despart de Dumnezeu, dacă noi Îl căutăm sincer, ci, dimpotrivă, ne apropie de El.

Sfinții Apostoli erau săraci, dar pe mulți îmbogățeau (II Cor. 6, 10). Chiar și săraci fiind, ei erau bogați, pentru ca aveau minunatul dar al lui Dumnezeu – Harul Dumnezeiesc, care încă din această viață i-a făcut nespūs de fericiți ! Putea fi oare sărăcia, pentru cei care aflaseră comoara vieții celei veșnice, răul cel mai mare ? !

Nu bolile sunt cel mai mare rău pentru om, căci bolile trupești, suferite cu smerenie, credință și răbdare, pot vindeca sufletul bolnav de păcat și-l pot aduce mai aproape de Dumnezeu – bunul desăvârșit al omului.

Pentru omul credincios nici moartea nu este înfricoșătoare, căci

prin ea trecem ca printr-o ușă către Dumnezeu nostru Cel mult dorit și iubitor, Care a gătit celor ce Îl iubesc pe El „cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit, și la inima omului nu s-au suit” (I Cor. 2, 9) !

Păcatul însă este cea mai nenorocită sărăcie a inimii – sărăcie a comorii harului. Păcatul este o boală ucigătoare de suflet, boala care ne lipsește de bucuriile pământești și de cele cerești. Păcatul este înfricoșătoarea și nedorita moarte a sufletului, care ne rupe pentru totdeauna de bucuria cereștilor locuitori ai raiului și ne îngroapă în întunericul iadului !

Pentru om nu există rău mai mare decât păcatul ! Acesta ucide atât trupul, cât și sufletul. El ne umple de amărăciune atât viața aceasta, cât și pe cea veșnică, el este cauza dezbinării din sânul familiilor, a certurilor între vecini, a neînțelegerilor dintre rude. El aprinde focul urii dintre oameni.

El semețește sufletul și îl împietrește. Otrăvește inima cu pizma. Alungă din inimă simțămintele sfinte și poștește demonii să se sălășluiască în locul lor. El ne desparte de Dumnezeu și stinge tot ceea ce este luminos în inimile noastre, ne învață minciuna, cum să plăcem oamenilor, iubirea de sine și iubirea de arginți. El ne silește să clevetim pe aproapele nostru și să îl judecăm. Ne împinge mâna la furt, ne umple de mânie și venin și ne șoptește să căutăm răzbunare. El săvârșește toate necurățiile, fărădelegile și nelegiuirile și este pricina tuturor bolilor, suferințelor, nedreptăților, asupririlor, vărsărilor de sânge și războaielor. El ne-a umplut sufletele noastre, ale tuturor, de o miasmă de neîndurat și o varsă pe aceasta în relațiile dintre noi.

V-ați pus vreodată întrebarea, de ce este atât de apăsător să trăiești pe pământ, de ce este viața

atât de chinuitoare ? De ce nu ne putem suferi unii pe ceilalți ?

Răspunsul este următorul: pentru că păcatul a otrăvit atmosfera vieții, noi toți suntem bolnavi de păcate. Iar dacă rănilile nevindecate ale trupului răspândesc un miros greu de suportat, cu atât mai grea este miasma păcatului !

Așa cum bolile trupului pot fi externe (vizibile) și interne (ascunse), așa și păcatele, fiind boli ale sufletului, pot fi văzute și nevăzute. Adeseori ne amăgim cu gândul că putem ascunde de cei din preajma noastră rănilile păcatului din sufletul nostru. Suntem considerați a fi oameni buni și cumsecade, însă de Dumnezeu nu putem ține nimic ascuns, ochii Săi sunt mai strălucitori decât soarele și răzbat pretutindeni. Dacă am putea cumva vedea cu ajutorul a ceva asemănător razelor roentgen, starea sufletească tainică a fiecăruia dintre noi, sau a întregului neam ome-

nesc, căci Dumnezeu o vede pe aceasta, am fi îngroziți ! Păcatul este un rău veșnic, căci este o jignire adusă Dumnezeului Celui Veșnic. Dumnezeu ne-a poruncit să nu păcătuim, însă noi o facem prin întinarea veșnicei măreții a Creatorului.

Cuvântul lui Dumnezeu ne spune: „Păcatul este nelegiuire” (I Ioan 3, 4).

Aceasta înseamnă că păcatul este încălcarea legii dumnezeiești. Orice încălcare a unei legi, fie ea de stat sau a naturii, atrage după sine pedeapsa. Păcatul, fiind încălcarea celei mai înalte legi – voia sfântă a lui Dumnezeu – atrage după sine cele mai aspre pedepse. Însă dacă vom rămâne învârtosiți în păcate, dacă nu vom voi să ne pocăim pentru ele, dacă vom rămâne împietriți într-o atitudine potrivnică lui Dumnezeu, El ne va lăsa să ne îndreptăm încotro voim.

Păcatul sfârșește prin despărțirea definitivă de Dumnezeu și,

fiindcă El este fericirea inimii noastre, despărțirea de Dumnezeu înseamnă lipsirea de această fericire sau chinul veșnic. Dacă păcatul este un rău atât de înfricoșător în esența sa și atât de ucigător prin urmări, de ce păcătuim noi cu atâtă ușurătate ? Cum am ajuns, oare, să ne împrietenim în cel mai intim mod cu putință, cu propriile noastre păcate, să ne obișnuim cu ele în așa măsură, încât azi mulți, dacă nu aproape toți, consideră că păcatul este inevitabil în viață ? Și cum am putut și mai putem încă răbda murdăria, praful și păienjenii din cămarile inimilor noastre, trăind într-o oarbă nepăsare, în această neorânduială, în miasma propriilor noastre fărădelegi ! Toate acestea sunt pur și simplu de neînțeles, însă sunt reale. Nesimțitori, orbiți duhovnicește, toți am devenit indiferenți la strigătele propriei noastre conștiințe și la grija față de propria mântuire...

Iar această indiferență a ajuns atât de mare, încât micșorăm și gravitatea relelor pe care le săvârșim. Consideram că nu săvârșim nimic ieșit din comun atunci când păcătuim. O, dacă am putea cântări greutatea păcatelor noastre și dacă am putea simți limpede că această greutate ne trage spre fundul iadului, poate atunci am primi mai degrabă să ne înghită pământul și stâncile să se prăvălească peste noi decât să păcătuim și să îl mâniem pe Dumnezeu ! Dacă ne-am putea închipui o balanță cu două talere, într-unul fiind așezate păcatele omenești, iar în celălalt sfințenia duhurilor cerești luminoase și a tuturor drepturilor ce au viețuit pe pământ, atunci întreaga sfințenie cerească și pământească nu ar putea să ridice talerul păcătoșeniei omenești. Numai puterea lui Dumnezeu o poate face. Pentru aceasta a trimis Dumnezeu în lume pe Fiul Său, Unul Născut, care

să răscumpere păcatul omenească prin jertfa Sa de pe Golgota. De atunci, păcatele tuturor oamenilor sunt iertate, cu condiția ca aceștia să se pocăiască pentru ele. Astfel, nu mai există păcat care să cântărească mai mult decât milostivirea lui Dumnezeu. „Căci atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său, Cel Unul Născut, l-a dat, ca oricine care crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică !” „Iată Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii.”

Îndrăzniți, cei ce ați păcătuit ! Există izbăvire și pentru voi ! Iisus Hristos, care a purtat pe umerii Săi **păcatele întregii lumi și care a plătit prin moartea sa pe cruce datoritiile noastre față de Dumnezeu, poate purta și păcatele noastre pe umerii Săi.**

Pentru aceasta se și roagă Andrei Criteanul, în numele nostru, al tuturor, al celor care păcătuim greu înaintea Lui: „Ridică de la

mine lanțul cel greu al păcatului și dă-mi lacrimi de umilință !”, dar noi chiar trebuie să vărsăm lacrimi de umilință. Căci există numai două feluri de apă care spală necurăția păcatelor: apa botezului și lacrimile pocăinței. Mai mult, după cum grăiește Sfântul Ioan Scărarul, după botez, izvorul lacrimilor este mai mare decât botezul, chiar dacă aceste cuvinte par mai îndrăznețe. Căci botezul ne curățește de relele cele vechi, iar lacrimile și de păcatele săvârșite după botez.

Noi toți am întinat botezul pe care l-am primit la vârsta copilăriei, iar prin lacrimi ne curățim din nou. Și dacă Dumnezeu, în iubirea Sa de oameni, nu ni le-ar fi dat pe acestea (lacrimile și pocăința), cu greu s-ar fi găsit câțiva care să se mântuiască.”

Leacul uitat

S fânta Taină a Spovedaniei poate fi numită, pe drept cuvânt, „leac uitat”. **Lumea** întreagă zace cufundată în **rău**. „Fiecare dintre noi s-a molipsit de ucigătoarea boală numită **păcat**. Poate fi, oare, vindecată această boală ! Leacul există ! Și este **unul minunat** ! Dacă îl primești te **însănătoșești** ! Însă noi nu întindem mâinile spre el ca să ne vindecăm și să ne împăcăm conștiința. De ce, oare ? Pentru că l-am uitat și l-am nesocotit.

„De ce, dar, să muriți, o, casă a lui Israel ?” – strigă cu durere Sfântul Proroc Iezechiel. De ce, creștini, să muriți în păcatele voastre ? –

strigă cu durere și mai mare către noi Răscumpărătorul nostru Iisus Hristos. Oare nu se află pentru noi izbăvire din moarte ? De ce să aduceți voi bucurie vrăjmașului mântuirii voastre – satana ?

Oare nu am pus Eu în Biserica Mea pocăința cea mult lucrătoare ? „Eu nu vreau moartea păcătosului, ci să se întoarcă păcătosul din calea lui și să fie viu. Întoarceți-vă cu dinadinsul din calea voastră cea rea ! (Iezechiel 33, 11) Aveți în dar Pocăința, acest bun veșnic“, iar ea lucrează cu aceeași putere în toată vremea vieții și împotriva tuturor păcatelor: curăță orice păcat, mântuiește pe toți cei care aleargă la Dumnezeu, chiar dacă o fac în ultimele clipe dinaintea morții.

Pentru bolile pământești există medicamente pământești. Pentru cea mai gravă dintre boli, păcatul, există Atotputernicul Doctor Cereșc și leacuri cerești. Acest Doctor este Iisus Hristos.

Pentru că fiecare păcat este o încălcare a legii sfinte a lui Dumnezeu, numai Acesta în minunata Sa Atotputernicie poate ierta păcatele. El poate face ca toate păcatele să se șteargă ca și cum n-ar fi existat. „Chiar dacă păcatele noastre vor fi cum e cârmâzul, ca zăpada le voi albi, și de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face“, (Isaia 1, 18), făgăduiește El. Însă, pentru ca toate acestea să se împlinească, se cere de la noi un singur lucru – să ne pocăim sincer.

„Nimeni nu este atât de bun și milostiv – spune Sfântul Marcu Ascetul – precum este Domnul, însă El nu iartă păcatele acelor care nu se pocăiesc“ și „noi vom fi judecați nu pentru mulțimea fărădelegilor, ci pentru că nu voim să ne pocăim“.

Astfel, Domnul, în atotputernicia Sa, poate ierta păcatele omeștești. Însă luați aminte cât de greu este de dobândit milostivirea dum-

nezeiască ! Dumnezeu a încredințat unor oameni – apostolii și urmașii acestora, episcopii și preoții – puterea de a ierta păcatele !

De ce a făcut Dumnezeu astfel ? Pentru a face pocăința și, prin urmare, și iertarea păcatelor mult mai apropiate, mai ușoare și mai neîndoielnice ! „Luați Duh Sfânt; Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute.” (Ioan 20, 22-23). „Oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în cer, și oricâte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate și în cer.” (Matei 18,18)

Cum sunt iertate păcatele ? – prin Taina Pocăinței sau a Mărturisirii. Creștinul, împovărat de păcate merge la preot, cu căință adâncă în suflet, și își mărturisește deplin tainele inimii și ale conștiinței sale. Preotul, încredințat de pocăința sinceră a creștinului, după convenitele rugăciuni începătoare, îi citește rugăciunea săvârșitoare a tainei:

„Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos, cu darul și îndurărilor iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine, fiule (fiică) (N), și să-ți lase toate păcatele. Și eu, nevrednicul preot și duhovnic, prin puterea dată mie, te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.”

În clipa aceea, cele pe care preotul le iartă pe pământ sunt iertate și în ceruri ! Există, oare, milă mai mare decât aceasta ? Nici noi nu am crede că acestea sunt cu puțință dacă nu ne-ar fi fost spuse de către Acela Care n-a săvârșit nici un păcat, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui (I Petru 2, 22).

Păcatul este un mare rău, cu consecințe grave greu de socotit – chinurile veșnice ale iadului ! Iar leacul lui, rânduit de Iisus Hristos, este atât de simplu ! Pare de necrezut !...

Așa precum le-a zis Iisus Hristos celor zece leproși: „Mergeți și vă arătați preoților”, iar ei, mer-

gând, s-au curătit, așa și nouă, păcătoșilor, ne spune parcă: și voi sunteți bolnavi de lepră duhovnicească. Nu vă temeți ! Împliniți numai aceasta: Mergeți și vă arătați preoților.

Dacă vom nesocoti mila dumnezeiască, spuneți-mi, oare, cât de aspre vor fi pedepsele pe care le vom îndura pentru că nu am făcut pentru mântuirea noastră puținul care ne-a fost încredințat să-l facem și care a fost atât de ușor de săvârșit.

Sfânta Scriptură ne istorisește cum Neeman, căpetenia oștirii siriene, suferea de lepră. Auzind acesta că în pământul lui Israel se află un proroc al lui Dumnezeu – Elisei –, care îl poate vindeca, a venit la el, însoțit de slugi și cu daruri multe, oprindu-se în fața ușilor lui. Prorocul sfânt nu a ieșit în întâmpinarea lui, ci a trimis la el pe sluga sa să-i zică: „Du-te și te scaldă de șapte ori în Iordan, că ți se va înnoi

trupul tău și vei fi curat !” (IV Regi 5, 10). Neeman însă s-a mâniat, auzind cuvintele acestea, zicând: „Iată, socoteam că prorocul va ieși el și va chema numele Domnului, Dumnezeului său, își va pune mâna pe locul bolnav și va curăți lepra. Iar el mă trimite să mă scald în râul Iordan ! Au doară, nu avem în Siria râuri mai bune ?”, și a plecat mânios. Slugile lui însă, apropiindu-se de el, i-au zis: „Stăpâne, dacă prorocul ți-ar fi zis să faci ceva greu, oare n-ai fi făcut ? Iar acum ți-a zis numai să te speli. Oare nu vei putea împlini un lucru atât de lesnicios ?”

Neeman le-a ascultat pe slugile sale, s-a cufundat de șapte ori în Iordan și i s-a curătit și i s-a înnoit trupul ca trupul unui prunc.

Ce boală grea este lepra ! Și cât de ușor a vindecat-o prorocul lui Dumnezeu ! Nu însă tot atât de ușor se vindecă cea mai grea dintre boli – păcatul ! Cufundă-te în valu-

rile pocăinței adânci și harul lui Dumnezeu te va curăți de toate păcatele ! Vei ieși din baia duhovnicească a Tainei Sfintei Spovedanii cu sufletul curat și înnoit, precum este sufletul unui copil !

Păcatul l-a făcut pe cel dintâi dintre îngeri, Lucifer, să cadă din ceruri ! Păcatul i-a izgonit pe Adam și Eva din rai ! Păcatul a adus poporul peste lume ! Acest păcat se gătește să ne despartă și pe noi pentru veșnicie de Dumnezeu și să ne arunce în bezna iadului.

Dacă Dumnezeu ne-ar cere să împărțim toată averea noastră săracilor, dacă El ne-ar cere să postim toată viața noastră sau să ne lepădăm o dată pentru totdeauna de lucrurile și mângâierile pământești, pentru a ne răscumpăra păcatele și pentru a fi izbăviți de gravele lor urmări, chiar și atunci ar trebui să le împlinim pe toate, numai să fim izbăviți de chinurile veșnice

ale iadului, către care ne împinge păcatul nostru.

Iar acum priviți ce mântuire ușoară ne-a gătit Dumnezeu: „Duceți-vă și vă arătați preoților ! Mărturisiți-vă păcatele înaintea lor ! Pocăiți-vă din tot sufletul și veți fi sloboziți din lanțurile păcatului !”

Ce om cu mintea întregă ar nesocoti, după toate acestea, Mărturisirea ? Numai în două feluri ne putem mântui sufletele: fie fără să păcătuim deloc, fie prin pocăință pentru păcate. Însă, cum între oameni nu se află nici unul care să fie lipsit de păcat, dacă voim să ne împăcăm cu Dumnezeu, pe Care-L nesocotim prin încălcarea în fiecare zi a voii Sale Sfinte, ne rămâne numai să ne pocăim sincer și curat. Altfel nu vom putea vedea chipul lui Dumnezeu, „căci nimic necurat nu va intra în strălucitoarea cetate cerească”.

Obiecții împotriva mărturisirii

Cât de mare să fie oare necurăția noastră ? !
„Căci noi nu alergăm la spovedanie ca la un leac minunat, nu numai fiindcă o dăm uitării, dar și când o cunoaștem, nu o practicăm ! Ce poate fi mai nechipzuit, oare !

Spovedania ne este atât de trebuitoare nouă, păcătoșilor, încât trebuie să spunem cu curaj: fără Spovedanie nu există mântuire pentru noi ! Avva Isaia mărturisește același gând atunci când grăieș-

te: „dacă nu ar fi pocăință, nimeni nu s-ar mântui. După cum Botezul ne spală de păcatul original și de toate păcatele săvârșite până la el, tot astfel și Pocăința, împreună cu mărturisirea păcatelor, ne curăță de toate fărădelegile săvârșite după Botez !”

Noi însă nu ne mărturisim, deoarece avem unele obiecții împotriva Spovedaniei. Care sunt, de obicei, aceste obiecții ?

Iată-le pe cele mai de seamă dintre ele:

1. *Unul spune: „Sunt atât de păcătoș ! Poate, oare Dumnezeu să-mi ierte mie păcatele ? ! Nu cred asta ! De aceea nu am nici un folos dacă mă spovedesc.”*

Dacă însă omul se pocăiește sincer, îi pot fi iertate toate păcatele. „Puterea pocăinței se întemeiază pe puterea lui Dumnezeu ! Doctorul este Atotputernic, iar medicamentul pe care ni-l dă El este tot

atât de puternic" (Sf. Ep. Ignatie Briancianinov).

Sfântul Ioan Gură de Aur, cuge-tând la minunatele urmări ale po-căinței sincere, zice: „pocăința este un medicament care distruge pă-catul. Ea este dar ceresc, putere mi-nunată, care prin harul lui Dum-nezeu înfrânge asprimea și tăria legilor. Ea primește și schimbă pe toți. Nu izgonește pe risipitor, nici pe desfrânată, nu se îngreșează de cel bețiv, nici de idolatru, nu ne-socotește pe cel ce clevește, nu asuprește pe hulitor, nici pe cel mândru, ci pe toți îi înnoiește, căci este foc mistuitor pentru curățirea păcatelor.

Rana și leacul, acestea sunt pă-catul și pocăința.

Să nu-mi spui: mult am păcătu-it, cum mă voi putea eu mântui? Tu nu poți, dar Dumnezeuul tău poate, și poate astfel, încât va pier-de toate păcatele tale. Ascultă-mi cuvintele cu grijă: Dumnezeuul tău,

așa curăță păcatele tale, încât nici o pată nu rămâne din ele și, făcân-du-te iarăși sănătos, îți dăruiește chipul cel bun, și izbăvind-te din pedeapsa de moarte, El îndreaptă, făcându-l pe cel ce a greșit aseme-nea celui drept, lipsit de păcat. Căci el pierde păcatul și face ca pă-catul să piară ca și cum nu ar fi existat vreodată.

Dar este oare cu putință, vei spune tu, să se mântuiască acela care se pocăiește? Desigur! Dar eu mi-am petrecut viața întreagă în păcat: dacă mă voi pocăi, mă voi mântui? Bineînțeles! Cum se în-tâmplă aceasta? Prin iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Să nădăj-duiesc eu ca, pentru pocăința mea, să-mi ierte Dumnezeu păcatele cele grele? Dacă ai avea numai po-căința ta, într-adevăr ar trebui să te cutremuri; dar pocăința se unește cu milostivirea lui Dumnezeu. Iar milostivirea lui Dumnezeu nu are margini și cuvintele nu pot spune

bunătatea Sa. Fărădelegea ta are hotar, leacul împotriva ei biruie însă orice hotar. Fărădelegea ta este greșeală omenească – pe când milostivirea lui Dumnezeu este de negrăit. Pentru aceea, nădăjduiește că ea va covârși păcatele tale.

Dacă o scânteie ar cădea în mare se va aprinde oare aceasta ? Se va înălța ea din mare ? Iar cum este scânteia pentru mare, așa este păcatul pentru iubirea de oameni a lui Dumnezeu, ba chiar nici atât, ci mult mai puțin. Marea, oricât de întinsă ar fi, are un capăt, pe când iubirea de oameni a lui Dumnezeu nu are margini.

2. Un altul spune: „De ce să mă mărturisesc ? Eu nu am nici un păcat însemnat. Să se mărturisească cei care au ucis, care au jefuit, au săvârșit neglijări sau vreun alt fel de păcat.”

Această obiecție față de spovedanie este total opusă celei dintâi. În primul caz, omul nu crede că va

fi iertat din pricina conștiinței apăsătoare a propriei păcătoșenii, iar aici lipsește orice conștiință a păcătoșeniei.

„Nu am păcate însemnate...” Dar este într-adevăr așa ? Dacă un om stă pentru mai mult timp închis într-o cămăruță, se obișnuiește cu aerul stricat și nici nu simte cât este de neplăcut. Însă, dacă intră cineva de afară, nu va putea să rabde duhoarea adunată în cameră și va ieși îndată.

Să răspundă cei care spun: „nu am păcate însemnate” dacă îl au pe Hristos în inima lor ? Acestuia îi place să sălășluiască în inimi curate. Dar sunt curate inimile lor ? Greu de spus ! Ei cred că sunt curați, însă închipuirile nu pot fi socotite drept realitate. „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine, și adevărul nu este întru noi” (I Ioan 1, 8). Și acolo unde este minciuna nu se află Hristos !

Atunci ce trebuie făcut ?

– Să ne spovedim. Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept, ca să ne curățească pe noi de toată nedreptatea (I Ioan 1, 9).

Sfinții Părinți ne învață că greu lucru este ca omul să-și vadă păcatele.

Aceasta ei o tălmăcesc prin orbirea pe care ne-o pricinuieste diavolul. Avva Isaia spune: „Când omul se desparte de cel ce se află de-a stânga sa, adică de comuniunea cu demonii și de ascultarea sfaturilor lor, atunci el își va vedea păcatele sale înaintea lui Dumnezeu, în toată amănunțimea lor; atunci va cunoaște el pe Hristos. Însă omul nu-și poate vedea păcatele dacă nu se rupe de ele prin despărțire plină de trudă și întristare. Cei care au ajuns la această stare au aflat lacrimile și rugăciunea. Amintindu-și de prietenia lor vicleană cu patimile, ei nu îndrăznesc să-și îndrepte privirea către Dumnezeu și petrec neîncetat în zdrobirea sufletului.”

Dacă vederea păcatelor proprii ar fi fost ceva ușor, atunci Sfântul Efrem Sirul nu s-ar mai fi rugat cu aceste cuvinte: „Doamne, dă-mi să văd greșelile mele.” Nici Sfântul Ioan de Kronstadt nu ar fi spus: „Acesta este, într-adevăr, dar de la Dumnezeu – să-ți vezi propriile păcate în mulțimea și josnicia lor.”

Astfel, cei care socotesc că nu au păcate însemnate sunt, de fapt, orbi. Ei trebuie să se roage lui Dumnezeu să le dăruiască vederea păcatelor lor și să-i izbăvească de această pierzătoare neștiință ce i-a cuprins, că nu au păcate însemnate. Chiar dacă ar fi ca firele de praf păcatele lor, dacă nu se curățesc prin spovedanie permanentă, ele se adună și murdăresc cămara inimii, astfel încât nu mai poate intra în ea Înaltul Oaspete Ceresc.

Păcatele mărunte sunt adeseori mult mai primejdioase decât cele mai mari fărădelegi, deoarece cele din urmă apasă greu pe conștiință

și vor fi răscumpărate, mărturisite, îndreptate, șterse, pe când păcatele mărunte nu apasă în mod deosebit pe suflet, însă au această însușire ucigătoare de a-l face insensibil la harul lui Dumnezeu și indiferent față de mântuire. Mai puțini oameni au pierit răpuși de fiarele sălbatice decât de microbii mărunți și invizibili cu ochiul liber. Păcatele mărunte, fiind socotite neînsemnate, sunt adesea trecute cu vederea din neatenție. Ele sunt cu ușurință uitate și, pe deasupra, slăbesc conștiința morală și nasc în om cea mai gravă dintre deprinderi – deprinderea de a păcătui. Astfel, păcătosul vrednic de milă ajunge la înșelare de sine cum că nu este păcătos, că în el totul este în ordine, pe când, de fapt, este rob nenorocit al păcatelor și vrednic de milă.

Păcatele mărunte nasc un adevărat pustiu în viața duhovnicească a omului. Așa după cum ceasul cu pendulă de pe perete se oprește

din pricina depunerii prafului mărunț, tot astfel și pulsul duhovnicesc al omului se stinge treptat sub stratul gros de păcate mărunte adunate. Pentru ca ceasul să pornească din nou trebuie șters praful. Pentru ca omul să se însuflească pentru o viață duhovnicească trebuie să-și mărturisească și cele mai mărunte păcate.

3. Al treilea zice: toate acestea sunt adevărate. Dar de ce să mă mărturisesc când știu că iarăși voi păcătui? Are, oare, vreun sens o astfel de spovedanie? Sunt de acord că trebuie să te mărturisești, dar să nu mai greșești deloc după aceea!"

Această obiecție împotriva mărturisirii conține ceva foarte adevărat, dar și ceva neadevărat. Adevărată, aici, este dorința de a nu mai păcătui după spovedanie. Însă noi suntem oameni neputincioși, nu putem ajunge dintr-o dată la o astfel de statornicie, care face cu

neputință căderea în păcate voite. Atunci ce vom zice? Dacă nu putem să ajungem dintr-o dată la o astfel de tărie în virtute, să cedăm, oare, patimii? Să încetăm să ne mai spovedim? Cum este mai bine: să zaci în noroiul mlaștinii duhovnicești sau să te ridici după fiecare cădere și să-ți continui drumul înainte, cu nădejdea că poate, odată, vei putea ajunge la limanul statornic și frumos al virtuții? Dacă nu te spovedești, rămâi în noroi. Dacă însă te mărturisești, te ridici din noroi și te cureți de el. „Dar de ce să mă ridic, dacă mâine voi cădea iarăși?” – spui tu. De îndată ce-ai căzut ridică-te! Ia-o de la capăt în fiecare zi! Aceasta este mult mai bine decât să uiți să te ridici.

Un tânăr monah se plângea marelui nevoitor Avva Sisoie: „Avva, ce să fac? Am căzut!” Bătrânul îi răspunse: „Ridică-te!” Monahul zice: „M-am ridicat și iar am căzut!” Starețul îi răspunse iarăși:

„Ridică-te din nou!” Atunci tânărul monah îl întrebă: „Și până când mă voi ridica de fiecare dată când cad?” „Până la sfârșitul vieții tale”, i-a răspuns Avva Sisoie.

Noi, toți cei care vrem să ne îndreptăm, dar neîncetat cădem în vechile păcate, înșelați de diavol, trebuie să ne întipărim în minte acest sfat înțelept. De fiecare dată când cădem în vreun păcat, trebuie să ne îndreptăm. „Îndreptarea” noastră este Sfânta Spovedanie.

Dar de ce să ne jucăm de-a căzu-tul și de-a ridicatul? se întreabă unii. O, dar acesta nu este un joc, ci o luptă care are un sens însemnat. Dacă oameni neputincioși fiind, cădem, dar iarăși ne ridicăm, este mult mai cu putință ca moartea să ne afle îndreptați. Astfel ne mântuim. Dar dacă nu voim să ne ridicăm, atunci moartea ne va afla neîndoielnic zăcând în noroi. Atunci suntem pierduți pentru veșnicie!

Sfântul Ioan Hrisostom spune: „Pocăința deschide calea omului

către cer, îl poartă în rai, înfrânge pe diavol. Ești păcătos ? Nu deznădăjdui ! Dacă păcătuiești zi de zi, zi de zi adu pocăință ! Atunci când aflăm, în vechile case, locuri putrede, ne mutăm în altele noi, fără să încetăm însă de a ne îngriji de ele. Astfel trebuie să cugete și despre sine: dacă te-ai scârbit astăzi cu păcat, curățește-te degrabă prin pocăință.”

Pentru curățirea întinării trupului Dumnezeu ne-a dat apa. Iar pentru curățirea întinărilor sufletești, Dumnezeu ne-a dăruit harul Sfintei Taine a Spovedaniei. „Orice om care-și murdărește mâinile se spală. Și nimeni nu zice: „N-am să mă mai spăl pe mâini, căci oricum am să mă murdăresc !” De ce, dar, atunci, mulți oameni spun: „nu mă voi mărturisi, căci mâine am să păcătuiesc iarăși” ? Este limpede că vrăjmașul mântuirii noastre ne îndeamnă ca să nu ne curățim sufletele, pentru a putea pune stăpânire pe ele.

Noi însă nu ar trebui să plecăm urechea la astfel de îndemnuri diavolești, ci să ne spovedim des, căci deasa curățire naște în noi gustul pentru curăție.

Lăsați-vă casa nemăturată, necurățită, neaerisită timp de un an ! Oare nu va deveni ea o adevărată cocină ? Și acum socotiți ce a devenit sufletul aceluia care nu un an, ci douăzeci, patruzeci, șaiszeci sau șaptezeci de ani nu și-a curățit sufletul prin spovedanie !...

4. Un al patrulea zice: „eu mă spovedesc înaintea lui Dumnezeu. Ce nevoie am să merg la preot ?”

Dar dacă nu e nevoie să mergi la preot, atunci nu merge la el ! Atunci caută spre Dumnezeu, să te boteze el direct de sus. El să te mirungă, el să te cunune, el să-ți săvârșească sfântul maslu, el să te împărtășească direct într-o liturghie cerească. Însă tu nu faci asta. De ce ești nestatornic ? De ce pentru toate cele-

alte taine te adresezi preotului, iar numai când este vorba de Taina Spovedaniei spui: „nu am nevoie de preot; eu mă mărturisesc direct înaintea lui Dumnezeu!” Nu simți oare că în felul acesta te înșeală vrăjmașul tău?

Dumnezeu a rânduit preoții să săvârșească Sfintele Taine, ca prin ele să primim harul cel ceresc și atotmântuitor. Și mântuirea este taină. Dacă tu te mărturisești înaintea lui Dumnezeu, bine faci, căci îți pui în mișcare conștiința, îți amintești păcatele și poate chiar verși lacrimi pentru ele. Însă, cu toate acestea, tu încă nu primești harul dumnezeiesc al iertării. Așa cum atunci când stai și cugeți cum, în ziua cea neapusă a împărăției cerești, cei bineplăcuți lui Dumnezeu se împărtășesc de cerească împărtășanie, tu nu te împărtășești real, oricât de mult ți-ai smeri gândurile, până când nu vei primi Sfânta Împărtășanie văzută, așa și

aici, până când nu vom merge la preot, căruia Iisus Hristos Însuși i-a dat puterea să lege și să dezlege, oricât de mult te-ai mărturisi înaintea lui Dumnezeu, nu primești încă iertare de păcate. Căci Dumnezeu însuși a binevoit să spună preoților: „căroră le veți ierta păcatele, iertate vor fi.” Pe lângă aceasta, mărturisirea înaintea preotului are o uriașă însemnătate pedagogică. Ne smerește. Ne vindecă de mândrie, ne face să roșim pentru păcate, spre mântuirea noastră, ne inspiră rușine și teamă și ne păzește de păcatele viitoare. Atunci când păcătuim, o facem înaintea Atotputernicului Dumnezeu, fără să ne rușinăm de El, căci nu Îl vedem. Tot astfel, atunci când ne mărturisim înaintea lui Dumnezeu, o facem cu ușurință, căci nu-L vedem pe Dumnezeu și este ca și cum am vorbi cu noi înșine. Dar cât de mare este stinghereala ce ne cuprinde când ne mărturisim preotului!

Acela care s-a supus rânduiei bisericești și s-a mărturisit la preotul duhovnic cu greu se va hotărî să repete păcatele, când se va gândi că va trebui iarăși să le mărturisească la spovedanie (Sfântul Ioan Scărarul, *Scara*). Cu dumnezeiască înțelepciune a rânduit Mântuitorul Iisus Hristos ca pocăința noastră să se facă înaintea unui preot, care este martor al lui Dumnezeu.

Dar cum poate preotul să ierte păcatele – mă întrebi. Poate, căci astfel a rânduit Dumnezeu. Dar nu este și preotul un om păcătos? Dacă el este păcătos, ce pierzi tu prin aceasta? El este păcătos pentru sine și va da socoteală înaintea lui Dumnezeu pentru păcatele sale. Sfintele Taine pe care el le săvârșește nu încetează să lucreze asupra ta din pricina păcătoșeniei sale, dacă le primești cu credință și smerenie. Oare raza soarelui, care luminează noroiul, se întinează? Astfel, nici harul lui Dumnezeu nu

pierde nimic dacă este transmis chiar printr-un slujitor întinat de păcate. El va fi lipsit de har, în ziua judecății, din pricina nevredniciei lui, însă tu, primind prin el harul dumnezeiesc, nu vei fi lipsit de el dacă te arăți vrednic.

Dar, oare, preotul nu va vinde el taina păcatelor mărturisite de mine? Nu! Nici un preot nu are dreptul să dezvăluie ceea ce a auzit la spovedanie. El este dator să ducă taina spovedaniei cu el în mormânt. Pentru aceasta să nu te temi că rușinea păcătoșeniei tale va fi făcută cunoscută lumii.

Ține minte însă că, dacă vei fugi de spovedanie din teamă pentru cinstea ta, singur te vei acoperi de rușine. Dacă îți este rușine să-ți recunoști slăbiciunile înaintea unui om, toți vor vorbi despre ele! Aceasta este legea duhovnicească. Oamenii ne simt neajunsurile, oricât de mult ne-am strădui să le ascundem. Dacă le mărturisești înaintea unuia

singur, Dumnezeu pentru smerenia ta în fața acestui unic martor, te va ocroti cu harul Său în fața celor mulți ! Dacă însă îți vei cruța numele în fața duhovnicului, ți se va clătina cinstea înaintea tuturor ! Pocăiește-te doar înaintea unuia singur ! Spovedania ta te va învăța cum să lupți cu patimile ! Iar, dacă cu adevărat vei lupta cu ele, mulțimea nu va afla de ele ! Iar tu, cu ajutorul lui Dumnezeu, te vei vindeca, înainte de a fi acoperit de rușine. Însă, dacă tu nu voiești să te vindeci prin spovedanie, și aici îți vei supune numele batjocurei, și la Înfricoșata Judecată te vei acoperi de rușine înaintea întregii lumi !

5. *Un al cincilea zice: „Eu merg la preot să-mi citească o rugăciune de dezlegare.”*

Aceasta este cea mai obișnuită nesocotire a Sfintei Spovedanii ! Ce înseamnă „rugăciune de dezlegare” ? Aceasta este rugăciunea

pentru iertarea păcatelor. Creștinul merge la preot și, fără să-și mărturisească păcatele, îl roagă pe acesta: „părinte, citeți-mi, vă rog o rugăciune de dezlegare !” sau „o rugăciune de iertare !”, iar preotul pune epitrahilul pe capul celui care se căiește și îi iartă fărădelegile pe care nu și le-a mărturisit, ci le-a ținut ascunse.

Oprește-te, slujitorul lui Dumnezeu ! Ce faci ? Știi tu oare ce păcate tănuiește acest suflet, iar tu le ierți cu atâta ușurință ? Mare este răspunderea pe care o porți tu înaintea lui Dumnezeu ! Dacă îți este tănuit un păcat de moarte, iar tu îngădui cu ușurință creștinului să ia Sfânta Împărtășanie, oare nu vei grăbi astfel pierzania sufletului său ? Nu cunoști, oare, cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Astfel, oricine va mânca pâinea sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie vinovat va fi față de Trupul și de Sângele Domnului !” (I Cor. 11, 27) ?

De ce nu-l cercetezi pe credincios ? De ce dai cele sfinte păcatosului care nu s-a pocăit ? Și Iuda s-a împărtășit împreună cu ceilalți Apostoli la Cina cea de Taină, dar, nepocăit fiind, în loc de harul lui Dumnezeu, satana s-a sălășluit în el. Voiești să faci din creștinul nechibzuit, care pășește către Hristos, fără spovedanie, ci numai cu o rugăciune de dezlegare, un al doilea Iuda ? Mai degrabă oprește-l de la Sfânta Împărtășanie pe cel nepregătit, până ce se va pocăi și se va mărturisi, decât să îi dai foc și osândă.

Citirea rugăciunii de dezlegare este cea mai mare greșeală ! Este înșelarea lui Dumnezeu și înșelare de sine. Anania și Safira au plătit cu viața încercarea lor necinstită de a minți Duhul Sfânt (F.Ap. 5, 1-10). Nu te amăgi, creștine ! Preotul nu-ți poate ierta păcatele până ce nu le spovedești ! El nu poate dezlega legăturile conștiinței tale

până ce nu le va atinge. În acest caz, nici o rugăciune „de dezlegare“, care adoarme conștiința, nu-ți este de folos. Ori ți-ai mărturisit păcatele tale și ai primit iertare pentru ele, ori nu le-ai mărturisit și astfel ele ți-au rămas în suflet. Dacă te poți spăla fără să atingi apa, atunci te vei putea curăți și de fărădelegi fără a le fi mărturisit.

Citirea unei rugăciuni de dezlegare, pentru a-ți adormi conștiința, este un păcat atât pentru preot, cât și pentru mirean, căci la temelia ei stau înșelăciunea și minciuna. Această practică nu duce la însănătoșire duhovnicească, ci la o mai mare stare de păcătoșenie.

Cineva suferă de o boală fără leac. Se știe cu certitudine care este boala, se știe și care este medicamentul care o poate învinge. Însă, deoarece este amar, bolnavul cere să-l ia cu ceva plăcut la gust. Astfel, medicul îi dă bolnavului fie morfină pentru calmarea durerilor,

fie vreun sirop dulce, dar nefolositor. Se va înzdrăveni, oare, cel bolnav în felul acesta ? Niciodată ! Și atunci cine va purta responsabilitatea pentru moartea lui ? Numai el singur, deoarece a voit siropuri dulci, amăgindu-se astfel, și doctorul, care, deși ar fi știut să-i dea ce trebuie, pentru a fi pe placul oamenilor, nu i-a dat.

De curând, o bună creștină cu aleasă învățătură, mi-a adevărit următoarele: „Mă pregătisem pentru Sfânta Împărtășanie. Am mers la biserică și l-am căutat pe preotul paroh, să mă mărturisesc, însă acesta era foarte ocupat, iar după cum vedeam eu, starea lui nu era una prea bună. M-a întâmpinat cu o oarecare neliniște: «De ce ai venit ? Să-ți spovedești unele și aceleași păcate mărunte ? Tu nu ai greșeli prea mari înaintea lui Dumnezeu. Vino, să-ți citesc o rugăciune de dezlegare !» – «Dar eu vreau să mă mărturisesc, ceva mă apa-

să !» – «Nu este nevoie ! Ingenunchează !» Eu m-am supus, iar el mi-a citit o rugăciune de dezlegare. M-am ridicat și am plecat. În suflet însă nu am simțit nici o mângâiere ! Greutatea rămăsese acolo și parcă mă chinuia și mai rău. Din mijlocul bisericii m-am întors către preot, însă el era ocupat cu alți credincioși. A sosit vremea împărtășaniei, iar eu n-am îndrăznit să mă împărtășesc, deoarece nu-mi simteam conștiința împăcată.

În duminica următoare am mers la altă biserică. Acolo m-am mărturisit și m-am împărtășit. Mare a fost bucuria pe care am simțit-o după mărturisire. Abia atunci m-am simțit împăcată.”

Rânduiala spovedaniei celei mântuitoare

Toți creștinii, fără excepție, trebuie să se spovedească, dacă doresc să se mântuiască. Dar cum trebuie să fie adevărata rânduială a spovedaniei ? Mulți nu cunosc aceasta. Iată de ce este nevoie să stăruim mai pe larg asupra acestei probleme. Aici ne vom opri la următoarele trei momente ale *spovedaniei*:

I. Ce trebuie să facem înainte de a merge la duhovnic.

II. Ce trebuie să facem când am ajuns la duhovnic.

LEACUL UITAT

III. Ce trebuie să facem după ce am plecat de la duhovnic.

I. Ce trebuie să facem înainte de a merge la duhovnic ?

Dintre apostolii lui Hristos, primul și ultimul au păcătuit împovăraător de greu. Petru s-a lepădat de Hristos, iar Iuda L-a vândut. Petru a fost iertat, Iuda însă a pierit. Petru a fost primit din nou în vrednicia apostoliei sale, iar asupra lui Iuda, până astăzi, atârână blestemul veacurilor. Cum s-a mântuit Petru și cum s-a osândit Iuda ? Ce trebuia să facă nefericitul Iuda ? După ce a păcătuit, trebuia, oare, să se mărturisească ? Dar iată că, la prima vedere, el s-a mărturisit, căci a mers la cărturari și la bătrâni, spunându-le: „am păcătuit, căci am vândut sânge nevinovat” (Mat. 27,

4). Și, o dată cu mărturisirea, le-a întors și cei treizeci de arginți. Aceasta nu a fost de-ajuns ? Vai, nu ! Singură, spovedania stearpă nu mântuiește ! În afară de înfrângerea inimii, e nevoie și de credință vie în dumnezeiasca milă. Însă Iuda a deznădăduit de mântuirea sa. Pentru aceea, după mărturisire a mers și s-a spânzurat. Trupul său zăcea agățat într-un copac, iar sufletul a mers la iad în veșnicele munci.

Nu astfel a făcut însă Petru. În curtea lui Caiafa, el s-a lepădat de trei ori de Hristos, de Binefăcătorul și Învățătorul său: „nu cunosc pe Omul Acesta” (Mat. 26, 74). Dar la a treia lepădare, auzind cântatul cocoșului, și-a adus aminte cum îi prorocise Mântuitorul despre aceasta, și-a dat seama de greșeala sa, s-a căit în inima lui, a ieșit din acea curte și s-a îndepărtat îndată de slugile arhieresti, iar ceea ce este mai de luat în seamă e că a început să verse lacrimi amare – la-

crimi ale unei sincere, vii și adânci căințe. După o tradiție, toată viața sa, de câte ori auzea cântatul cocoșului, Sfântul Apostol Petru își aducea aminte de greul lui păcat, iar ochii lui se prefăceau în două izvoare de lacrimi, ale celei mai adânci pocăințe. El nu a deznădăduit, a crezut în milostivirea dumnezeiască și așa s-a mântuit.

Astfel, Sfântul Petru ne-a lăsat o pildă vie, despre cea mai importantă condiție la care trebuie să răspundem, când dorim să ne întoarcem, după căderea în păcat, iarăși către Dumnezeu. Aceasta este credința în dumnezeiasca milostivire, care izgonește orice deznădejde. Dumnezeu este dragoste. Oricât ar fi de greu păcatul nostru El ni-l va ierta, ajunge doar să ne căim din inimă. Chiar dacă ar fi înalte ca și munții păcatele noastre, ele vor fi înecate în oceanul milostivirii dumnezeiești. Cel care însă deznădăduiește, acela este pierdut.

Deznădejdea este biruința diavolului. Așadar, să ne păzim mai ales de deznădejde, pentru că, făcând astfel, nimeni nu poate să ne mai mântuiască.

Deci să urmărim Sfântului Apostol Petru în atitudinea lui până la capăt. Când și-a dat seama de greșeala lui, el îndată a ieșit din acea blestemată curte a arhiereului, unde se lepădase de Hristos. Și tu, frate ori soră, care dorești să te mărturisești și să te întorci către Dumnezeu, ieși din acea blestemată curte a păcatului, unde până acum te-ai aflat și unde prin tot felul de îndemnuri, nu de trei ori, ci în fiecare zi de treizeci și trei de ori te-ai lepădat de Hristos, ieși afară cu trupul, cu inima, precum și cu mintea ta ! Petru s-a îndepărtat de slugile arhierești. Lasă și tu prietenia acestei lumi, care te învață la păcat și care, fără să vrei, îți slujește ca ispită.

Dar cea mai de seamă învățătură, din pilda de pocăință lăsată de

Apostol, este următoarea: când a rămas singur, Sfântul Apostol Petru și-a venit în sine, și-a amintit grozăvia păcatului său și din adâncul suferinței sale a plâns cu amar. Astfel și tu, când te pregătești să mergi la duhovnic nu pași către el fără o pregătire mai dinainte. Îndepărtează-te mai întâi de toată tulburarea de zi cu zi, lasă orice altă grijă, adună-ți gândurile tale, fă o rugăciune scurtă, dar din inimă, amintește-ți de toate păcatele tale și chiar scrie-le pe o foiță de hârtie, ca să nu se întâmple ca, atunci când mergi la spovedanie, din tulburare, nu cumva să le uiți și să rămâi astfel necurățit de ele. Adu-ți aminte cele zece porunci dumnezeiești, vezi pe care ai călcat-o, adu-ți aminte dacă nu ai săvârșit vreun păcat de moarte, cercetează-ți conștiința, judecă-te pe tine, plângi pentru căderea ta, și într-o asemenea stare mergi la duhovnic ! Astfel, fii încredințat, că vrei

primi adevărata iertare, pentru că „inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi” (Ps. 50, 19).

Întristarea pentru păcatele noastre este de neapărată trebuință, dacă dorim să primim de la Dumnezeu iertare. Mai ales în acestea constă pocăința – să verși lacrimi și să simți o adâncă tristețe pentru căderile tale. După mărturia Sfântului Isaac Sirul, Dumnezeu primește întristata noastră pocăință ca pe o nevoință. Iată, aceasta trebuie să facem înainte de a merge la duhovnic.

II. Ce trebuie să facem când am ajuns la duhovnic?

Aici este de trebuință să facem următoarele:

1. Să ne amintim că am venit la bolnița lui Hristos, unde doctorul văzut este preotul, iar cel nevăzut – Însuși Hristos.

2. Să ne spovedim păcatele noastre fără de amăgitoare rușine.

3. Să nu ne dezvinovățim.

4. Să nu ascundem voit nici unul dintre ele.

5. Să nu ne spovedim cu pălăvrăgeli fără de nici o însemnătate.

6. Să vorbim pe scurt, dar precis despre fiecare dintre păcatele noastre.

7. Să nu descoperim păcatele străine și să trecem cu vederea, cât este cu putință, numele persoanelor care ne-au atras către păcat ori care din vina noastră au păcătuit cu noi.

8. Să nu ne lăudăm în fața duhovnicului cu vreo oarecare virtute.

9. Să nu aruncăm vina asupra altora, ci numai asupra noastră.

10. Să avem o sinceră dorință, ca de atunci înainte să nu mai greșim.

1. Când mergem la spovedanie intrăm în bolnița lui Hristos. Aici Însuși Dumnezeu este Doctorul,

pentru că numai El poate să ne ia viața și să ne facă vii, să ne osândească și să ne miluiască, să ne certe și să ne ierte. Preotul e numai martor și împuternicit al lui Dumnezeu. De aceea, ne aflăm văzut în fața duhovnicului, iar nevăzut – chiar în fața lui Hristos. Cu mare cutremur trebuie să pășim către marea taina a curățirii sufletești ! Preotul ascultă spovedania noastră și Dumnezeu o va primi ! Preotul va consulta sufletul nostru, iar Dumnezeu îl va tămădui ! Preotul va prescrie medicamentul, iar Dumnezeu va săvârși minunea renașterii sufletești ! Ia aminte, pentru aceasta, creștine, în ce bolniță ai venit ! Ca nu cumva, pentru nechibzuință ori nepăsare, ori pentru necuviință și teamă fără rost, să pleci netămăduit !

Dacă te temi cu adevărat de Dumnezeu, fii neînfricat când mergi să-ți spovedești păcatele tale ! Nu te teme, Judecătorul în fața

căruia stai este Multmilostiv ! El este înfricoșător numai cu aceia care nu se tem de El și care cu nechibzuință se leapădă de pocăință.

2. Spovedania ta trebuie făcută fără de amăgitoare rușine. În această lume, aproape fiecare dintre noi trăim într-o fățarnicie fari-seică ! Într-un fel suntem și altfel dorim să părem; astfel, nu ne arătăm în afară după cum suntem înăuntru. Dorim ca lumea să aibă o părere bună despre noi și de aceea ascundem părțile rele și le arătăm doar pe cele bune. Și dacă nu avem părți bune, ne laudăm cu părute virtuți. De aceea, vom întâlni, nu o dată în viață, oameni care au pe chip bunătatea, nu însă și în inimă. Nu ne înșelăm noi aproape toți, unul pe celălalt, în această viață ? Nu ar trebui să mințim și atunci când mergem la spovedanie ?

E adevărat, nu e ușor să descoperi duhovnicului păcatele tale,

când în fața oamenilor te arăți bun. Îți este rușine să-ți mărturisești păcatele. Dar cum te vei tămădui dacă-ți tăinuiești boala ? Tu îți birui rușinea când mergi la doctor să te consulte și astfel îți tămăduiești trupul. Atunci de ce te rușinezi când mergi la duhovnic pentru vinderea sufletului ? Tu nu vezi că rușinea este o piedică în calea mântuirii tale ? De aceea aruncă rușinea și întrarmează-te cu îndrăzneala ! Trebuie să te rușinezi când greșești și nu când îți mărturisești greșeala ta ! Dumnezeu a legat rușinea de păcat, iar îndrăzneala – de spovedanie. Nu asculta pe cel rău, care a stricat rânduiala lui Dumnezeu și-ți insuflă rușine la spovedania păcatului tău, iar îndrăzneală la săvârșirea lui. El a dat totul peste cap, ca să te piardă !

Odată, marele filosof Socrate trecea pe o stradă din Atena și a zărit un discipol de-al său care ieșea dintr-o casă a unei oarecare

desfrânate. Tânărul s-a rușinat de învățătorul său când l-a văzut și s-a retras îndată, ascunzându-se înăuntru. „Tinere, i-a spus atunci Socrate, – nu este o rușine să ieși dintr-o astfel de casă, ci este rușine să rămâi în ea !” O, creștine ! Ce-ți voi spune eu ? Nu-i rușine să arăți greșeala ta la spovedanie, rușine este să rămâi în ea, adică să o ascunzi de duhovnicul tău. Sfântul Vasile cel Mare a spus: „A-ți ascunde păcatul este o boală fără de leac a sufletului.” Cum vrei tu să-ți tămăduiești boala când o ascunzi de doctori ?

Unii se rușinează să se spovedească pentru că ocupă slujbe importante și sunt persoane însemnate. Dar priviți la pilda pe care ne-o dă episcopul Potamie ! El era de vârstă înaintată, îmbrăcat cu toată virtutea și era model de neprihănire. S-a întâmplat totuși că a căzut în păcat. Dar îndată s-a ridicat din nou și și-a pus în gând să se

pocăiască în fața soborului tuturor episcopilor, care urma să se adune în cetatea sa. Când s-a deschis soborul, preacinstitul episcop Potamie a fost ales să-l conducă. În inima sa simțea o luptă puternică între rușine și înfrângerea inimii. Potamie, îi spunea pe de o parte rușinea, oare te vei mărturisi în fața tuturor? Potamie, îi striga pe de altă parte pocăința, de ce să amâni și să nu împlinești ceea ce ai făgăduit? Nu-ți este rușine de lume? îl îndemna rușinea. Te rușinezi de Dumnezeu! îl sfătuia pocăința! Dar tu ești arhiereu! Vei fi sminteală? îl inspira rușinea. Tocmai de aceea, că ești arhiereu, trebuie să dai lumii un exemplu de urmat! îi spunea pocăința. Până la urmă aceasta a biruit, iar rușinea s-a dus de la el. Potamie s-a ridicat de pe scaunul arhieresc și și-a mărturisit în fața tuturor păcatul. S-au minunat de această mărturisire chiar și îngerii din cer.

Dacă un arhiereu nu s-a rușinat să-și mărturisească în fața întregului sobor greșeala sa, de ce să ne rușinăm, în taină, în fața unui slujitor al Domnului, să ne mărturisim păcatele? Îndată ce le vom mărturisi, ele încetează să mai fie greșeli. Când David și-a mărturisit păcatele în fața lui Natan, a auzit îndată mângâierea „Domnul a ridicat păcatul de deasupra ta” (2 Regi.12, 13). Păcatul nemărturisit rămâne neiertat, rană de moarte pentru suflet. Pentru aceea să îndrăznim deci să ne mărturisim!

3. Când am ajuns în fața judecății, a spovedaniei de bună voie, nu trebuie să căutăm dezvinovățire pentru păcatele noastre. Să ne ostenim de bună voie în a ne învinovăți pe noi înșine! Această muncă este izbăvitoare! Fie să roșim de timiditate! În flăcările învinovățirii de sine ard păcatele noastre, dar dacă începem să ne dezvi-

novătim, să ne îndreptăm, s-a terminat cu folosul spovedaniei noastre. Ce înseamnă a te spovedi ? A te pocăi ! Și omul care se căiește cu adevărat știe numai un singur lucru – să plângă și să ceară îndurare. Dacă începem să ne îndreptăm, să viclenim, orice stare de pocăință sufletească va dispărea. În Taina Mărturisirii starea sufletească de pocăință e un lucru de foarte mare însemnătate ! Toate acestea trebuie să ni le aducem aminte, căci sunt mulți creștini care se spovedesc și toți doresc să se îndreptățească pe sine însuși cu ceva. Deși își spun păcatul lor, cu toții caută să-i scadă din importanță, „să-l înmoaie”, toți caută circumstanțe atenuante la vina lor, ca să iasă mai mult nevinovați ! Ei trebuie să știe că judecățile cerești nu se aseamănă cu cele de pe pământ. În fața judecătorului pământesc condamnatul apare mai puțin vinovat dacă se va îndreptăți pe sine.

În fața judecății lui Dumnezeu e cu totul altfel: cine se învinovățește mai mult pe sine mai mult capătă dreptate.

De aceea Iisus Hristos ne cheamă la Sine ca să ne ierte toate păcatele cele cu voie și cele fără de voie ! Nici o religie nu propovăduiește o astfel de iubire de oameni a lui Dumnezeu ca a noastră !

Se spune că fericitul Ieronim, pe când trăia în Palestina și se nevoia la peștera de la Bethleem, unde s-a născut Mântuitorul nostru, a avut de Crăciun o vedenie minunată. I s-a arătat Domnul Iisus Hristos ca un prunc și l-a întrebat: „Ieronime, acum când toți Îmi dăruiesc câte ceva, tu ce-Mi vei dărui ?” „Virtuțile și rugăciunile mele”, i-a răspuns fericitul Ieronim. „E foarte bine, dar altceva Îmi mai dăruiești ?” „Inima mea, sufletul meu și chiar pe mine însumi !” „Și aceasta o primesc; dar Eu doresc și altceva de la tine !” „Ce altceva aș putea să-ți

dau, Doamne ?", a întrebat, nedumerit, iubitorul de Hristos. „Dăruiește-Mi păcatele tale !" Fericitul Ieronim, cu inima înfrântă, a început să plângă. El a întrebat printre lacrimi: „Și la ce-Ți trebuie, Doamne, păcatele mele ?" „Vreau să le iau asupra Mea !"

Ați auzit ? „Dă-Mi păcatele tale !" Iisus Hristos dorește păcatele noastre. Să I le dăm în Sfânta Taină a Spovedaniei și El ni le va ierta !

4. În fața duhovnicului nu trebuie să ascundem voit nici cel mai mărunț lucru. Dacă uităm fără de voie vreun oarecare păcat, trebuie să-l spovedim rândul următor, dar să nu ascundem nimic din cele ce ne mustră conștiința noastră, căci aceasta înseamnă să facem păcat îndoit, o dată pentru că l-am săvârșit, iar a doua oară pentru că l-am tăinuit !

Nu-ți ascunde păcatul în suflet ! Aceasta este boală de moarte. Este

rana care, dacă nu o operăm, poate să ne ducă în mormânt. Prin ascunderea păcatelor facem cel mai mare serviciu diavolului, care ne îndeamnă să săvârșim fărădelegi, și după aceea să le ascundem în sufletul nostru ca pe o comoară a lui, ce îi va sluji ca învinovățire împotriva noastră. Mărturisește tot ceea ce îți întinează conștiința ! Pe cât de mult gunoi scoți din sufletul tău, pe atâta va fi șters și de darul lui Dumnezeu. Cine păcătuiește intră în unire cu diavolul. Iar cine se mărturisește rupe prieteșugul său cu demonii. Spovedania este trădare a părții diavolești. Ea este unica trădare virtuoasă.

Sfântul Ignatie Briancianinov învață în chip minunat: „Prin spovedania păcatelor se rupe prietenia cu demonii. Ura față de păcate este praznicul adevăratei pocăințe și al tăriei omului de a duce o viață virtuoasă. Dacă ai dobândit obișnuința de a păcătui, spovedește-ți

adesea păcatele tale și îndată te vei slobozi din prinsoarea lor. Ușor și bucuros vei urma Domnului Iisus Hristos. Celui care își trădează prietenii aceștia îi devin dușmani, se îndepărtează de el ca de un trădător, care caută în mod sigur pieirea lor, iar pentru cel care își spovedește păcatele sale acestea se retrag de la el, pentru că păcatele se întemeiază și se întăresc peste mândria firii căzute, care nu suferă învinovățire și rușine.

5. Nu trebuie să ne spovedim cu pălăvrăgeli fără de nici o însemnătate. Mulți, mai ales dintre cei care se spovedesc pentru prima oară, învață de la alții ce trebuie să spună înaintea duhovnicului când merg la el. Fie din sfială, fie din neștiință, ei povestesc, de multe ori, lucruri nesocotite și pleacă de la spovedanie fără nici un folos.

O creștină a hotărât să se spovedească, dar nu știa cum să procede-

ze. A urmat atunci sfatul unei alte femei și aceasta a învățat-o: „Spune: «Sunt vinovată întru toate!» și cu asta, basta.” Iar ea, fiind foarte nai-vă, a luat de bune cele spuse de prima creștină și, încurajată, a mers la slujitorul lui Dumnezeu.

Când preotul a întrebat-o despre păcatele ei, ea a răspuns liniștită: „Părinte, întru toate sunt vinovată!” și gândea că și-a încheiat spovedania sa. „Dar cai ai furat?”, a întrebat surprins părintele. „Cum să fi furat cai?! s-a minunat ea. Nici nu mi-a trecut prin minte să săvârșesc un asemenea păcat!” „A, înseamnă că tu nu ești în toate vinovată!”, a zis înțeleptul duhovnic. „Există oameni care fură și cai. Iar tu, se vede, nu ai săvârșit acest păcat. Hai să vedem, în parte, cu ce ai greșit!” Astfel el a adus-o la ade-vărata spovedanie.

6. Când ne spovedim, trebuie să vorbim pe scurt, dar precis de-

spre fiecare din păcatele noastre. Am văzut că pălăvrăgelile nu ne ajută la spovedanie. Trebuie să arătăm, în parte, fiecare păcat înaintea lui Dumnezeu. Se înțelege că aceasta nu înseamnă că trebuie să începem să povestim lungi și amănunțite istorii. Duhovnicul este, în mod obișnuit, un om foarte ocupat. În vremea postului, mai ales înainte de Sfânta Împărtășanie, mulți așteaptă să le vină rândul să se spovedească. De aceea, este nevoie de scurtimea frazei, de precizie și exactitate. Ca să ajungem la aceasta e recomandabil să ne scriem păcatele mai dinainte, pe o foaie de hârtie, și să le citim în timpul spovedaniei. Să nu așteptăm ca preotul să ne pună întrebări. E mult mai folositor când tu singur îți spui păcatele. Dacă duhovnicul te oprește ca să lămurească starea ta duhovnicească, punându-ți o întrebare, e nevoie să răspunzi exact și fără ocolișuri. Unii viclenesc la

spovedanie, socotind că pot să înșele pe Dumnezeu, și, în loc să explice pe scurt caracterul greșelii, ca de exemplu „urăsc pe aproapele meu”, cu nesocotită dorință, ca să nu se expună, încep să povestească lungi și fără de folos istorii, cum vecinul le-a purtat ură, cum i-a păgubit și altele sau, în loc să spună: „am furat cutare lucru”, se apucă să explice cum a ajuns la ei un oarecare lucru străin. Aceasta nu este spovedanie, ci viclenie necugetată în fața lui Dumnezeu.

7. La spovedanie nu trebuie să spovedim păcate străine, ci numai pe ale noastre, trecând sub tăcere, pe cât este cu putință, numele persoanelor care ne-au atras către păcat ori pe care le-am ispitit să păcătuiască cu noi.

Mulți nu țin această regulă firească și cad în următoarea cursă: când merg să-și spovedească păcatele mai tot timpul se răfuiesc sin-

guri cu cele străine: „Ea, noră-mea, a făcut așa și așa ! Bărbatul meu este peste măsură de prost crescut !” ori „Femeia mea nu mă ascultă, are un caracter foarte rău și se ceartă tot timpul cu mine și cu cei ai casei. Un prieten de-al meu, pe nume cutare și cutare – îl cunoașteți, părinte, – mult mă necăjește. Cutăriță, părinte, mi-a făcut așa și așa !”

Aceasta nu este spovedanie, ci învinovățire a altora, în loc de a ne învinovăți pe noi înșine. Aceasta este judecată a altora. Cine procedează astfel merge la duhovnic ca un păcătos și pleacă de acolo încă și mai păcătos !

8. Anumite persoane care merg la spovedanie, în loc să se învinovățească pe ele însele, cum este și firesc, și de trebuință, și mai ușor a se spovedi, încep în modul cel mai neașteptat să se laude: „Eu, părinte, n-am omorât pe nimeni, n-am furat de la nimeni ! N-am

băut ! Trăiesc cinstit. Mă bucur de considerația vecinilor și a prietenilor. Eu, ca om, poate să fi greșit uneori cu ceva, dar acum deja nu-mi mai amintesc. Conștiința mea este liniștită !”

Această groaznică mulțumire de sine este mai mare păcat și decât acele păcate pe care un astfel de om se laudă că nu le-a săvârșit, pentru că s-a împotmolit în beznă păcatului – oarba mândrie a mulțumirii de sine.

Mulți oameni ajung la o tocire a simțirii duhovnicești, nemaivăzându-și starea de păcătoșenie din pricina timpului îndelungat în care au stat despărțiți de harul lui Dumnezeu, care se dă prin tainele Bisericii lui Hristos. Despre un astfel de om mi-a povestit cucernicul slujitor al lui Hristos din satul Cepelare, răposatul protoiereu Eustatie Iancov.

„Enoriașul meu, Bocio, iubea băutura. El o rupsesse cu biserica și se

afundase întru totul în cărciumă. Multă vreme nu a venit la spovedanie și la împărtășanie. Dar iată că, într-o seară, m-a chemat sora lui, care era o creștină foarte evlavioasă.

– Haide, părinte, să-l spovediți și să împărtășiți pe Bocio. Nu-i bolnav, dar pentru că se știe că nu va veni el la sfinția ta, vino sfinția ta la el !

M-am dus. I-am explicat cât de bine e pentru el să se spovedească. Dar el doar tăcea. L-am întrebat dacă are ceva pe conștiință care să îl apese.

– N-am nimic. Conștiința mea este liniștită, mi-a spus el.

– Ei, cum se poate așa, să nu ai nimic ? Oare e om să nu greșească ?

– Nimic rău nu am făcut.

– Și dorești să te împărtășești ?

– De ce nu ? Să mă împărtășesc, mi-a răspuns el cu nepăsare.

– Bine ! Mâine voi veni la voi cu Sfânta Împărtășanie.

M-am întors acasă. Însă îmi simteam sufletul foarte împovărat !

Sora lui Bocio l-a pregătit pentru Sfânta Împărtășanie – l-a ajutat să se spele și i-a dat haine curate să se schimbe.

În ziua următoare am luat Sfintele Daruri și am plecat către casa lui Bocio. Dar m-au întâmpinat niște cunoscuți, care mi-au spus:

– Bocio a murit azi-noapte, părinte !

Am înmărmurit de spaimă. Se vede că Dumnezeu nu i-a îngăduit să primească Sfânta Împărtășanie, pentru că el nu voise să se mărturisească și să se smerească înaintea lui Dumnezeu, recunoscându-și păcatele.”

9. Când ne spovedim trebuie să dăm vina nu pe alții, ci numai pe noi înșine.

În rai, protopărinții noștri Adam și Eva au păcătuit: au mâncat din pomul cu roade oprite. Dumnezeu i-a chemat ca să-și mărturisească

păcatul, fiind gata să-i ierte: „Adame, unde ești ? Eva, ce-ai făcut ?” Oh, dacă și-ar fi mărturisit cu vitejie păcatul lor ! Dacă și-ar fi recunoscut vina ! Dacă nu ar fi aruncat răspunderea unul pe celălalt ! Să fi spus Adam despre sine:

– Doamne, iartă-mă ! Sunt vinovat !

Și Eva să se fi grăbit să recunoască: „Nu, Doamne, Adam nu e vinovat, pentru că eu i-am dat să mănânce din fructul oprit !” Dacă ar fi procedat așa nu ar fi fost izgoșiți din rai.

În schimb, ei ce-au făcut ? Când Dumnezeu i-a cercetat, au început să se îndreptățească fiecare și să arunce vina unul asupra altuia: „Adame, ce-ai făcut ?” „Nu eu, Doamne, ci femeia, ea e vinovată !” „Eva, ce-ai făcut ?” „Nu eu, Doamne, șarpele, el m-a înșelat.” Și amândoi și-au ascuns vina lor. Pentru aceasta au fost izgoșiți din rai.

Dar nu procedează mulți dintre noi asemenea lui Adam și Evei ?

Când mergem la spovedanie, duhovnicul ne întreabă: „Adame, care este starea ta sufletească ? Eva, ce-ai făcut ?” Noi ne îndreptățim, ascundem păcatele noastre, aruncăm vina asupra altuia. Aceasta nu este spovedanie. Adevărata spovedanie este smerirea de sine, de bună voie, în fața duhovnicului, învinovățirea de sine fără de teamă, adâncă înfrângere a inimii, nefățarnică părere de rău pentru greșelile săvârșite și adevărata dorință de îndreptare cu ajutorul lui Dumnezeu.

10. Cununa adevăratei pocăințe este hotărârea puternică de a nu mai păcătui după spovedanie.

Sunt oameni care se spovedesc numai ca să se poată împărtăși. Ei se conduc după principiul că a lua Sfânta Împărtășanie fără spovedanie este un grav păcat sufletească. Înșă în inima lor ei nu iau hotărârea

să înceapă o nouă viață. Ei gândesc așa: să păcătuiesc până la următoarea spovedanie și apoi mă voi pocăi. Dacă există spovedanie, nu-i așa de mare păcatul ! Unii chiar se grăbesc să săvârșească poftele voite dar nesăvârșite, ca să le poată socoti la viitoarea spovedanie. Toate acestea sunt dezgustătoare și josnice în fața lui Dumnezeu ! Spovedania nu folosește aceluia care de bunăvoie merg după toanele voii lor stricate și calcă poruncile lui Dumnezeu cu bună știință. Un astfel de om, care poartă în sine deprinderi păcătoase, în zadar se minunează că după ce se spovedește nu poate să se îndrepte ! El nu poate să facă aceasta întrucât chiar n-o dorește.

Sfântul Vasile cel Mare spune: „Nu acela care își mărturisește greșeala spunând: «am greșit» se spovedește, iar după aceea continuă să rămână în greșeală, ci acela care, după cuvintele psalmistului, «și-a

cunoscut păcatul său și l-a urât pe el». Ce îi va folosi bolnavului îngrijirea medicului când, suferind de dureri, se ține zdravăn de ceea ce-i ruinează viața ? Tot astfel, nicidecum nu folosește iertarea nedreptăților aceluia care continuă să le săvârșească, iar iertarea păcatului desfrânării nu folosește aceluia care rămâne în desfrânare... Preaînțeleptul Ziditor al vieții noastre dorește ca acela care a trăit în păcat, iar după aceea a făgăduit să înceapă o viață nouă, să pună capăt trecutului său și, după săvârșirea păcatelor, să pună început bun, renăsând la o viață nouă prin pocăință”.

Ca să avem un adevărat folos din spovedanie, trebuie să luăm cu tărie hotărârea ca de acum înainte să nu mai păcătuim. Adevărata pocăință, după Sfinții Părinți, constă tocmai în aceasta, în a nu mai repeta greșeala ! „Acela care, cu nădejdea că se va pocăi, dă totuși frâu liber păcatului, mărturisind

greșelile făcute, spune Sfântul Isaac Sirul, pășește către Dumnezeu pe calea vicleniei. Moartea îl va lovi pe neașteptate și nu va trăi cât îi este dat, căci a făgăduit să-și închine viața virtuții.”

Și ca să se întâmple aceasta cu noi, trebuie ca la spovedania noastră să dorim din toată inima să începem de atunci înainte o nouă viață. Să avem această dorință mântuitoare, și să fim siguri că Dumnezeu negreșit ne va ajuta.

III. Ce trebuie să facem după ce plecăm de la duhovnic ?

După ce ne-am spovedit cum se cuvine, trebuie să îndeplinim canonul care ne-a fost dat: mătănni, rugăciune stăruitoare, post, citirea cu osârdie a cuvântului lui Dumnezeu, milostenie, cercetarea bol-

navilor, îngrijirea săracilor și altele. O deosebită atenție trebuie să dăm următoarelor trei lucruri:

1. Dacă ai dușmănie cu cineva, să ierți din inimă, ca să te ierte și pe tine Dumnezeu (Mat. 6, 14-15). Altfel spovedania ta va fi zadarnică !

Temistocle și Aristide, doi atenieni de seamă și oameni de stat, erau de multă vreme în dușmănie unul cu altul. Însă patria i-a însărcinat să îndeplinească o misiune de stat împreună. Cum dar să înceteze vrajba ? Atunci Aristide a spus: „Temistocle, dorești să lăsăm dușmănia aici la graniță ? Vom îndeplini însărcinarea noastră și, dacă dorești, când ne întoarcem, o vom lua de la capăt cu dușmănia !” Și așa au făcut. După ce au îndeplinit cu izbândă însărcinarea dată de patrie, s-au întors și au început din nou să se certe.

Nu se întâmplă astfel și cu creștinii care sunt în relații nepriete-

nești ? Se spovedesc, se împărtășesc din același potir, lasă dușmănia în pragul bisericii, dar ieșind din biserică pornesc din nou vrajba... Oare aceasta este spovedanie ? Mai mare păcat săvârșesc ei, căci se spovedesc și se împărtășesc fără să dorească să lepede ura față de dușmanii lor personali. De aceea, să punem capăt dușmăniilor !

2. Alții, care au recunoscut la spovedanie că au călcat neprihănirea sau onoarea familială, trebuie ca pentru totdeauna să se lepede de calea lor cea rea. Ei nu pot iubi și păcatul, și pe Dumnezeu !

Odată, un filosof a plecat să se plimbe cu barca pe mare. Și a început furtună mare, încât puțin a fost să nu i se răstoarne barca. Printr-o minune, a scăpat. S-a întors acasă, și pentru că una dintre ferestrele sale era către mare, de îndată a zidit acea fereastră, ca să nu mai vadă marea și să nu mai cadă în ispi-

ta de a dori din nou să se plimbe cu barca !

O, creștine, de câte ori puțin a rămas să nu pieri și cu viața ta și cu sufletul tău, în marea iubirii necurate. Te-ai izbăvit printr-o minune. Îndepărtează de acum cauzele. Nu mai merge de acum pe acea cale ! Nu mai intra de acum în acea casă ! Nu mai privi de acum spre acea fereastră ! Închide-ți ochii ca să nu între ispita în inima ta ! Altfel vei pieri !

3. Cea mai de pe urmă: ți-ai însușit lucru străin, ai furat ceva, întoarce ceea ce îți este străin ! Altfel nu este iertare pentru tine !

Dacă tu hulești numele lui Dumnezeu, dacă te lepezi de ortodoxie, dacă te mânii, dacă te mândrești, dacă pizmuiești ori săvârșești alte păcate grele, îndată ce te pocăiești toate ți se vor ierta. De ce aceasta ? Pentru că prin toate aceste păcate, tu ai supărat pe Dumnezeu, iar

Dumnezeu a așezat, pentru păcatele cu care oamenii l-au supărat, pe duhovnic, ca împuternicit. Ca reprezentant al lui Dumnezeu, preotul poate să-ți ierte păcatele împotriva lui Dumnezeu, îndată ce te căiești.

Dar, dacă tu ai un lucru străin și te spovedești de el, însă nu-l înapoiezi, preotul nu te va putea ierta. Dacă ții în mâinile tale averea săracului, cum îți va ierta duhovnicul păcatul tău ? Săracul nu a însărcinat pe duhovnic să-l înlocuiască și nu i-a dat putere în numele său să-ți ierte bunul furat.

Dar tu vei spune: dau milostenie la mănăstiri și la săraci ! Taci ! Nici o lege, nici dumnezeiască, nici omenească, nu îngăduie ca cineva să dăruiască vreun lucru străin. Urmează deci, dacă vrei să primești iertare de la Dumnezeu, să întorci lucrurile străine !...

Și astfel, să vedem care este canonul spovedaniei mântuitoare: în

primul rând, înainte de a merge la duhovnic, trebuie să ne cercetăm bine conștiința noastră; în al doilea rând, când am ajuns la duhovnic trebuie să ne spovedim sincer, cu părere de rău, fără rușine și învinovățindu-ne; în al treilea rând, când plecăm de la duhovnic trebuie să împlinim canonul dat, să călcăm vrajba, să ne lepădăm de necurăția vieții noastre și să întoarcem cele străine.

Cel care prin spovedanie nu-și îndreaptă purtarea sa, acela nu s-a spovedit, ci a spus vorbe goale, după cuvintele Sfântului Vasile cel Mare.

Roadele adevăratei spovedanii

Avva Isaia ne îndeamnă: „să facem cele de trebuință după puterile noastre și puterea cea mare a Domnului nostru Iisus Hristos ne va ajuta. El știe că omul nu e fericit, și pentru aceea i-a dăruit lui pocăința în toată vremea viețuirii lui pământești. Puternica și mântuitoarea pocăință ne-a fost lăsată până la ultima noastră suflare.”

Minunate sunt roadetele spovedaniei celei adevărate! „Adevăratul creștin care se pocăiește pri-

mește iertarea păcatelor sale, se împacă cu Dumnezeu, cu Biserica și cu propria sa conștiință, și astfel se întoarce la îndrăzneala sa fiască de mai dinainte către Dumnezeu, ca și către un tată, și se împărtășește din toate darurile dragostei și bunătații părintești.”

Roadetele adevăratei spovedanii se reflectă nu numai asupra sufletului creștinului care se pocăiește. Ele se oglindesc și în cer. Mare este acolo bucuria pentru biruința păcătoșului care se pocăiește (Luca 15,10). Îngerii saltă, sfinții se veselesc și Însuși Dumnezeu se bucură, pentru că s-a găsit oaia cea pierdută, s-a aflat drahma cea dumnezeiască, pe care stă pecetluit chipul împărătesc al lui Dumnezeu.

Prin spovedanie se șterg toate păcatele și se dă păcătoșului care se pocăiește cinstea sfinților.

La un cinstit episcop au fost părăte două femei, cum că trăiau în fărădelegi. El s-a rugat lui Dumne-

zeu să-i descopere adevărul despre ele. Dorința lui era să le ajute să se mântuiască, iar Dumnezeu i-a auzit rugăciunea.

După o dumnezeiască Liturghie, când credincioșii au început să vină să se împărtășească, episcopului i s-au deschis ochii duhovnicești, cu darul lui Dumnezeu. El a început să vadă pe chipul fiecăruia starea lui sufletească. Unele dintre chipuri erau negre și fioroase, iar altele erau luminoase și pline de frumusețe. Când la Sfântul Potir au ajuns și cele două femei despre care se spunea că trăiesc în fărădelegi, episcopul a văzut că ele aveau fețele strălucitoare și erau îmbrăcate în frumoase haine albe. De îndată ce s-au împărtășit, ele încă și mai mult au strălucit. S-a minunat episcopul de ce vrea să însemne aceasta și s-a rugat la Dumnezeu să-l lumineze în nedumerirea sa. Îndată i s-a arătat un înger al Domnului. La întrebarea

episcopului, dacă pâra împotriva celor două femei e adevărată, îngerul i-a răspuns cu întărire.

– Atunci cum s-au arătat în fața Sfințelor Taine cu fețele strălucitoare și cum după aceea mai mult sau luminat la chip ? a întrebat episcopul.

Îngerul a răspuns:

– Te minunezi de aceasta ? Într-adevăr te minunezi, pentru că ești om, dar Stăpânul nostru și al vostru, Dumnezeu, este bun și iubitor de oameni. Pe cei ce se leapădă de păcatele lor și prin spovedanie se întorc către El nu numai că nu-i trimite la munci, dar și mânia Lui asupra lor încetează și îi îmbracă cu cinste. „Căci așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Unicul Său Fiu l-a dat pentru ea”. Dacă Fiul lui Dumnezeu a binevoit să moară pentru dușmanii săi, nu cu atât mai mult va da iertare de păcatele lor și veșnică desfătare acelor care au fost propriii lui co-

pii și se căiesc de păcatele lor ? Află cu încredințare aceasta, că nici o greșeală omenească nu poate să biruie iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Ajunge numai ca cineva să spele în pocăință răul, pe care l-a săvârșit mai înainte. Căci iubitor de oameni, fiind, Dumnezeu cunoaște neputința neamului omenesc și puterea patimilor, și viclenia vrăjmașului. Pentru aceea, când oamenii cad în păcat, Dumnezeu îndelung rabdă, așteptând ca ei să se pocăiască, iar celor care se mărturisesc și celor care cer harul Lui, El le arată milă, văzându-i neputincioși, și îndată îi slobozește de pedeapsă și le dăruiește mângâierea pregătită dreptilor.

Multe sunt pildele care ne încredințează, că toți păcătoșii care-și mărturisesc păcatele lor cu sinceritate și adâncă părere de rău primesc deplină iertare și mântuire de la Dumnezeu.

Sfântul Nifon avea darul de a vedea lumea duhovnicească așa

de simplu și de clar cum vedem noi obiectele materiale. Într-o zi el a venit la biserică, la rugăciune. Și iată cerul deasupra lui s-a deschis, acoperișul a pierit și a văzut un drum care mergea de la pământ până la cer. Pe acel drum îngerii purtau sufletul unui răposat, iar în urma lor veneau demonii, care cu furie strigau:

– De ce ne luați acest suflet ? Voi nu știți că el câtă vreme a trăit pe pământ a săvârșit multe păcate și a căzut în desfrânare, tâlhărie și iubire de arginți ? E vinovat de toate păcatele !

– Știm ! au răspuns îngerii, știm, că acest suflet a păcătuț mult, dar știm și că el și-a plâns păcatele sale, iar înaintea morții și le-a spovedit. Pentru aceasta, Milostivul și Înduratul Dumnezeu i-a iertat toate păcatele.

– Dar dacă și acest suflet a primit iertare de la Dumnezeu, strigau demonii, atunci luați la voi pe

toți păcătoșii, și noi pentru ce să mai muncim atâta ?

– Țineți minte, au răspuns îngerii, că toți păcătoșii care-și mărturisesc păcatele cu inimă înfrântă primesc de la Dumnezeu iertare. Iar pe cel ce moare fără să se căiască Dumnezeu îl va osândi la veșnicele munci împreună cu voi !”

Despre puterea și roadele adevăratei spovedanii, marele duhovnic rus, episcopul scriitor, ajuns sfânt, Ignatie Briancianinov, povestește următoarea întâmplare minunată petrecută pe vremea sa:

În împrejurimile Vologdei, în Rusia, se află un sat mare – Kubenskoe –, care are câteva parohii. Preotul uneia dintre aceste parohii s-a îmbolnăvit și, apropiindu-se de sfârșitul vieții, a văzut patul său înconjurat de mulți demoni care se pregăteau să-i răpească sufletul și să-l ducă în iad. Atunci s-au arătat trei îngeri. Unul dintre ei a stat pe pat și a început să se certe pentru

suflet cu cel mai înverșunat dintre demoni, care ținea o carte deschisă, unde erau scrise toate păcatele preotului.

Între timp a sosit un alt preot, ca să-l spovedească și să-l împărtășească pe confratele său. Și a început spovedania. Bolnavul, aruncându-și ochii plânși în carte, își spunea cu osârdie păcatele, lepădându-le de la el. Și ce-i fu dat să vadă ? Văzu limpede cum de îndată ce își mărturisea un anume păcat, acel păcat era șters din carte: ce era scris s-a șters, iar acolo a rămas locul gol. În acest fel, prin spovedania sa, el și-a șters toate păcatele din cartea demonilor și îndată s-a făcut sănătos.

Restul zilelor sale și le-a petrecut în adâncă pocăință, povestindu-le vecinilor săi, spre zidirea lor, vedenia sa și aducând ca mărturie și minunata lui însănătoșire. Unii, citind aceste pilde, neîncredători, vor clătina din cap, spunând: „Mi-

nunate sunt acestea, dar sunt scrise numai în cărți. De ce n-am gustat și eu, măcar o dată în viața mea, din bucuria înnoirii prin spovedanie? Nu numai o dată m-am spovedit, dar, după cum se vede, am rămas același. Chiar m-am simțit mai rău. De ce nu am avut astfel de rodnice urmări, care să mă încredințeze de folosul Tainei Sfintei Spovedanii?”

La această întrebare, cel mai bun răspuns îl aflăm din următoarea povestire de la Sfinții Părinți: „Doi monahi au mers la marele stareț Avva Zinon. Pe rând, fiecare dintre ei s-a spovedit de păcatele sale. Nu mult după aceea a început între ei următoarea discuție. Unul a întrebat:

– Când am fost la bătrânul să ne spovedim, ai primit tu vreun folos din aceasta?

– Da, i-a răspuns celălalt. Cu rugăciunile lui, Dumnezeu m-a tămăduit.

– Cât despre mine, s-a plâns primul, chiar de m-am spovedit, nu am simțit nici o alinare.

Celălalt a întrebat:

– Cum te-ai spovedit tu în fața bătrânului?

– I-am spus: Avva, roagă-te și pentru mine. Oarecare gânduri mă supără.

– Iar eu, a zis fratele, când mi-am mărturisit păcatele, i-am udat cu lacrimi picioarele lui, și, prin rugăciunile părintelui, Dumnezeu m-a tămăduit.”

Nu au folos din spovedanie aceia care se mărturisesc fără simțire, doar rece și de formă.

Superficialitatea, răceala și spovedania în care nu spui nimic nu mântuiesc. În acest caz ne trebuie smerenie, înfrângerea inimii, plâns, adâncă părere de rău, pentru că am avut prieteșug cu demonii și am fost în vrajbă cu Dumnezeu.

Când prorocul David a greșit greu în fața lui Dumnezeu, a aflat,

după grozavul păcat săvârșit, o jertfă vrednică de răscumpărare. Și nu a găsit o jertfă mai bună decât smerenia și înfrângerea inimii (Ps. 50, 18).

Dacă și noi ne smerim, ne înfrângem inimile și cu sinceritate ne mărturisim, nu se poate să nu gustăm minunatele roade ale pocăinței, dintre care cel mai bine simțim dulcea pace a conștiinței și căldura inimii, înnoita dragoste de Dumnezeu, care face ca inima să tresalte de fericire.

Câteva întrebări de încheiere

Unii întreabă: „La ce preot trebuie creștinul să se spovedească?” Răspunsul este acesta: la oricare preot care este ortodox și a primit prin legiuita hirotonire harul de a săvârși Sfintele Taine.

Se poate și la un preot tânăr, și la unul bătrân. Se înțelege, e recomandabil să căutăm un preot încercat, slujitor cu experiență, care, fie prin numărul anilor, fie prin experiența sa, fie prin autoritatea sa personală, ar putea să aibă o înrăurire harică asupra celui care se spovedește. Dar, dacă nu aflăm un

astfel de preot, nu trebuie, doar pentru aceasta, să ne lipsim de bunătățile duhovnicești pe care le aduce mărturisirea. Harul lucrează și la preotul tânăr cu aceeași putere ca și la cel bătrân.

Alții pun întrebarea:

„Când trebuie să ne spovedim?” La aceasta, unii răspund degrabă: „În Postul Mare, acesta este timpul potrivit pentru spovedanie.” Dar este bun oare acest răspuns? Dacă cineva ar fi grav bolnav și s-ar sfătui cu tine când să cheme doctorul, ce i-ai spune: „Așteaptă Postul Mare!?”

Nu. Tu îndată vei chema medicul. Dacă astfel te îngrijești de trup, cu atât mai mult trebuie să porți grijă de suflet. Cel mai bine ar fi ca nicidecum să amâni spovedania.

Dacă azi a pătruns vreo rază de lumină duhovnicească în cămăruța sufletului tău și ți-a scos la iveală cât de mult praf zboară în văzduhul sufletului și cât de mult gu-

noi zace prin ungherele lui, nu amâna mărturisirea, prin care poți să curățești casa sufletului tău.

Dacă astăzi cuvântul lui Dumnezeu mișcă inima ta și te face să te dezgusti de necurăția ta, fără zăbăvă, să te speli în baia pocăinței. Dacă astăzi Dumnezeu bate la poarta conștiinței tale, grăbește-te să mergi la duhovnic, să te împaci cu Domnul tău. Nu amâna pe mâine.

Cine știe câte gânduri neașteptate te vor năpădi mâine? Nu poți ști dacă vei avea aceeași dispoziție de pocăință și mâine.

Dumnezeu ți-a făgăduit că te va ierta dacă te pocăiești astăzi și nicidecum nu ți-a promis că vei trăi până mâine. Dimpotrivă, El a spus că nu știi nici ziua și nici ceasul morții tale.

De aceea, spovedește-te îndată când simți nevoia să o faci. Sunt oameni care spun: „Mă voi pocăi la bătrânețe.” Dar ți-ai făcut tu socoteala pe ce te bazezi întru această

nădejde ? Câți vor trăi până la bătrânețe ? Așa de mulți părăsesc această viață de tineri, și mulți sunt aceia care pe neașteptate au fost chemați dincolo.

Psalmistul David, văzând de la înălțimea cerului judecățile omenesci, le-a grăit oamenilor „căci toți ne vom pogori în țărână, și nimeni nu poate să-și țină viața sa” (Ps. 21, 34).

Dacă nu putem să ne păstrăm viața noastră, oricât de pătimas ne-am agăța de ea, trebuie să ne îngrijim, cât avem vreme, să ne împăcăm cu Dumnezeu, prin Taina Mărturisirii. Căci „înfricoșător lucru este să cădem în mâinile Dumnezeului Celui Viu” (Evrei 10, 31).

Să nu ascuți, frate, de îndemnurile prietenilor tăi care-ți spun liniștiți: „Lasă că te vei spovedi când vei cădea la pat. Atunci va veni preotul, te va mărturisi și te va împărtăși.” Răspunde-le acestora: „De multe ori preotul este chemat

la bolnav când limba lui este legată și gândul întunecat. Atunci e prea târziu. Bolnavul, și de va vrea atunci să se mărturisească, deja nu mai poate. Dacă se întâmplă și cu mine același lucru ? Dacă mi se leagă limba ? Dacă scleroza creierului la bătrânețe ori altă boală mă face să nu-mi aduc aminte ? Eu nu voi putea să-mi amintesc și să-mi mărturisesc păcatele. Atunci, nici unul dintre prietenii mei nu va putea să mă ajute. De aceea, mă voi mărturisi acum, când sunt în puteri și-mi aduc aminte toate !”

Această hotărâre e mântuitoare. Astfel, nu amâna spovedania !

Se înțelege, sunt și perioade deosebite, rânduite ca timp de pocăință și mărturisire de Sfânta Biserică. Acestea sunt cele patru posturi de peste an, în timpul cărora creștinul trebuie să postească și să se pregătească pentru a primi Sfânta Împărtășanie.

Însă este recomandabil să pășim către Sfânta Taină a Spovedaniei ori

de câte ori este nevoie, și, cu atât mai mult, este nevoie să o facem înainte de Sfânta Cuminecătură.

Ce este Sfânta Împărtășanie ?
Primirea a Însuși Mântuitorului
și Domnului nostru Iisus Hristos
în inima noastră. Când așteptăm un oaspete de seamă, facem curat în camere și le dereticăm, punem lucrurile în bună rânduială și, atunci, cu bucurie invităm musafirul. Cu cât mai mare grijă trebuie să pregătim sufletele noastre când ne pregătim să întâlnim pe cel mai mare Oaspete Ceresc: Mântuitorul nostru Iisus Hristos !

Cine se spovedește înainte de a lua Sfânta Împărtășanie, acesta cheamă pe Domnul, cu pace, în plăcuta și încântătoarea cămară a inimii sale. Iar cine nu se spovedește înainte de a lua Sfânta Împărtășanie, acesta cheamă pe Oaspetele Ceresc în întunecata și nepregătita cămară a sufletului său,

pricinuindu-i Acestuia întristare. Cu acest dispreț către Înaltul său Oaspete, el îl alungă de la el. Și astfel ajunge de se încurcă prin păienjenișuri și capcane diavolești.

Sfânta Împărtășanie e sabie cu două tăișuri. Ea sfințește și arde, ea îndreaptă și osândește, dă viață și omoară. Numai aceia care se spovedesc înainte de a o lua au folos din ea. A primi fără pocăință Sfânta Împărtășanie e mare pagubă. Cei ce fac acest lucru mănâncă și beau spre osânda lor. Unii dintre ei, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel, cad în multe neputințe și boli, alții mor pe neașteptate și se duc în veșnicele chinuri. Și aceasta se întâmplă pentru că nu s-au cercetat mai înainte pe sine, adică nu s-au spovedit (I Corinteni 11, 27-31).

Poartă, oare, vreo vină pentru aceasta Sfânta Cuminecătură ?

Vinovată nu este aceasta, ci lipsa pocăinței și răutatea noastră. Dacă dăm stomacului bolnav cea mai

bună mâncare, îl vom distruge și mai mult. Aici nu hrana este de vină, ci aceia care o folosesc mai înainte de a se tămădui.

Dacă cineva are o rană și așază pe ea balsam înainte de a o curăța și a o dezinfecta, o va întări și mai mult. Tot astfel, și acela care nu se spovedește înainte de Sfânta Cuminecătură și mai mult se aprinde. Spovedania spală rana făcută de păcat în suflet. Iar Sfânta Cuminecătură așază balsam peste rană. Creștinul înțelept, ascultând chemarea Sfintei Biserici: „cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, să vă apropiați!”, nu cutează să-și manifeste credința cu îndrăzneală prin cuminecare și iubirea de Hristos înainte de a se umple de frica de Dumnezeu cea mântuitoare și să o pună în faptă în Sfânta Taină a Mărturisirii.

Scopul ultim al spovedaniei este de a pune temelia unui suflet curat, care să fie înfrumusețat și îm-

podobit ca o mireasă, spre a fi vrednic de întâlnirea cu Mirele său Ceresc pentru care a fost creat. Sufletul care se spovedește regulat e ca o casă măturată des. În fața unei astfel de case curate stă mereu, ca o strajă trează, conștiința sa, ca să nu pătrundă nimeni care nu e de-al casei în ea. Și dacă un duh necurat, ieșit odată de acolo, vede virtutea curăției la un astfel de suflet renăscut și dorește să intre din nou în el, văzându-l gol, curățat și pus în rânduială (Mat. 12, 44), conștiința nu-l va mai lăsa să intre! Ea respinge tot ceea ce e străin, josnic, mârșav, păcătos, iar atunci vine Însuși Mântuitorul Iisus Hristos și bate la ușă!

„Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el” (Apoc. 3, 20). „Dacă cineva mă iubește, va păzi cuvântul Meu; iar Tatăl Meu îl va iubi pe el, și vom veni la el și vom face locaș la el” (Ioan 14, 23).

Conștiința trează a celui ce se spovedește adeseori aude bătaia la ușă, a lui Hristos, deschide porțile și spune: „Vino, Doamne Iisuse !” (Apoc. 22, 20). De Tine dorește sufletul meu ! Pe Tine te așteptă de atâta vreme ! Vino și te așază la mine...” Și Dumnezeuiescul Oaspete intră într-un astfel de suflet și rămâne să locuiască acolo, în veci”.

„Fericiți căroră s-au iertat fărădelegile și căroră s-au acoperit păcatele” (Ps. 31, 1)... Despărțitura dintre ei și Dumnezeu a căzut, iar ei sunt într-o deplină, harică și veșnică unire cu Domnul lor !

AMIN !

Cuprins

Notă biografică	5
Călătorul bogat	9
Păcatul.....	18
Leacul uitat.....	29
Obiecții împotriva mărturisirii ...	38
Rânduiala spovedaniei celei mântuitoare	62
Roadele adevăratei spovedanii ...	98
Câteva întrebări de încheiere	109

Sfânta Taină a Spovedaniei poate fi numită pe drept cuvânt *leac uitat*. Lumea întreagă zace cufundată în rău. Fiecare dintre noi s-a molipsit de ucigătoarea boală numită păcat. Poate fi oare vindecată această boală? Leacul există și este unul minunat! Dacă îl primești te însănătoșești! Însă noi nu întindem mâinile spre el ca să ne vindecăm și să ne împăcăm conștiința. De ce oare? Pentru că l-am uitat și l-am nesocotit.

Pentru bolile pământești există medicamente pământești. Pentru cea mai gravă dintre boli, păcatul, există Atotputernicul Doctor Ceresc și leacuri cerești. Acest Doctor este Iisus Hristos.

editura
Σοφία

ISBN 978-973-7623-80-5

